OMNIS

2. VYDÁNÍ

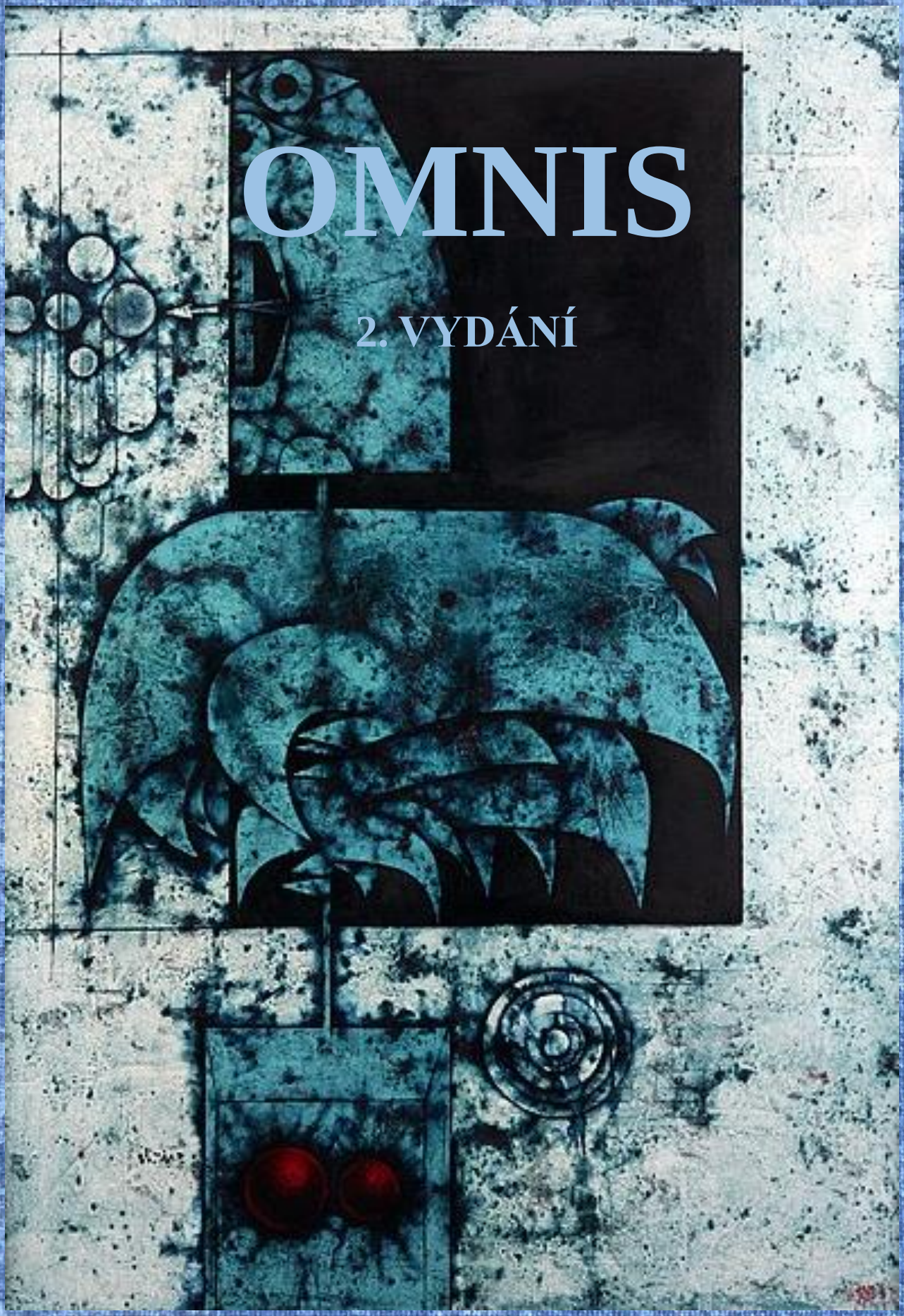

Vážení čtenáři,

vítám Vás u zimního vydání časopisu Omnis. Toto číslo jsme pro Vás připravili přes svátky. I s modrým vydáním jsme si dali spoustu práce a můžete se těšit na nesmírně zajímavé články, například o tradicích a zvycích kazašského lidu, recenzi knihovny v Mladé Boleslavi, nebo rozhovor s Jaroslavem Kmentou. Může se Vám hodit i porovnání per, a nebo článek o smrti z rubriky historie. Za celou redakci Vám přejeme úspěšný začátek nového roku. Děkujeme, že jste i v roce 2022 s námi a budeme se snažit, ať s námi zůstanete i po další roky.

Helena Dohnalová

Zdroj obrázku titulní strany:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:33._Mikul%C3%A1%C5%A1_Medek,_%C5%BD%C3%ADzniv%C3%BD_and%C4%9Bl_v_okn%C4%9B_(1970),_GMU_Hradec_Kr%C3%A1lov%C3%A9.jpg

Obsah

KULTURA JINAK 6
Legenda o králi Artušovi 9
Severská mytologie 11
Knižní novinky 13
Tradice a zvyky kazašského lidu 16
historie 18
Divadelní představení, které musíte vidět 19
Filmy, které musíte vidět #2 20
Sporty, o jejichž existenci jste zřejmě neměli tušení 21
Festival Pražské jaro 23
Porovnání per 25
Deskové hry 28
Herní trilogie 29
Recenze knihovny 33
Ruční práce 34
Ideální vánoční stromek? 35
Recepty 36

KULTURA JINAK

„Politik, který sliboval a nic nesplnil.“ Tak hodnotí bývalého premiéra Andreje Babiše v rozhovoru pro časopis Omnis známý investigativní novinář a spisovatel Jaroslav Kmenta.

Jaroslav Kmenta (nar. 16.2.1969) je novinářem od roku 1991. Zmapoval zločinecké aktivity Františka Mrázka a Radovana Krejčíře. Jeho články v MF DNES dovedly k rezignaci řadu politiků včetně premiéra Stanislava Grosse, nebo ministra dopravy Víta Bárty. V MF DNES pracoval do roku 2013, kdy miliardář Andrej Babiš tento deník koupil. Nyní píše články v měsíčníku Reportér magazín.

Napsal celkem 14 knih. Je držitelem novinářské ceny Karla Havlíčka Borovského. V roce 2019 obdržel Cenu Ferdinanda Peroutky. V minulém roce vydal knihy Babišovo Palermo I. a II.

Ediční poznámka: Rozhovor byl poskytnut ještě před jmenováním nové vlády Petra Fialy.

V ROCE 1989 JSTE SPOLUZAKLÁDAL OBČANSKÉ FÓRUM V NYMBURCE. MYSLÍTE SI, ŽE V DNEŠNÍ POLITICE CHYBÍ HODNOTY SAMETOVÉ REVOLUCE?

Určitě ano, zejména za současné vlády Andreje Babiše společně ještě s prezidentem Milošem Zemanem. Tahle doba od roku 2017 - dodnes, je hodnotově velmi antirevoluční.

Začíná to u toho, že politici nastavili takové morální hranice, které jsou hrozně nízko a přeskočí je kdekdo. Do vysokých funkcí se mohou dostat spolupracovníci Státní bezpečnosti, nebo lidi, kteří nemají úplný morální kredit a jsou třeba trestně stíhaní.

V revoluční a krátce porevoluční době to bylo něco nepředstavitelného, protože jsme se tady chtěli učit podle standardů západní demokracie a tohle si myslím, že nás trochu vychyluje směrem k těm východním autoritářským zemím.

VRAŤME SE K VAŠIM ZAČÁTKŮM. JAK JSTE SE DOSTAL K INVESTIGATIVNÍ ŽURNALISTICE?

Můj začátek v novinařině je vcelku jednoduchý. Od svých studentských let jsem v sobě cítil potřebu něco pořád sdělovat. Byl jsem docela sportovně nadaný, hrál jsem totiž fotbal a měl jsem tendence referovat o tom, co se stalo na fotbalových zápasech. Cítil jsem v sobě nějaký ten talent psát.

Nikdy jsem si však nemyslel, že bych se stal profesionálním novinářem, protože za socialismu jsem věděl, že bych se stal hlásnou troubou KSČ, a to jsem opravdu nechtěl.

Po gymnáziu jsem nevěděl kudy kam. Říkal jsem si, abych vojnu oddálil, tak půjdu na vysokou školu. Tak jsem se rozhodl, že budu studovat pedagogickou fakultu. Naštěstí přišla revoluce a ta mi otevřela nový život. V té chvíli jsem mohl dělat novinařinu i když jsem nebyl vystudovaný žurnalista. Pak jsem si dodělal vysokou školu a v roce 1991 jsem nastoupil do ČTK, kde začala moje kariéra.

A k té investigativní žurnalistice, na to mě přivedla moje osobnost, kterou baví dělat věci do podrobna. Mám takové pátravé tendence, vždycky mě bavili kriminálky, četl jsem dobrodružnou četbu a stále jsem si kladl mnoho otázek a hledal jsem na tyto otázky mnoho odpovědí. Řekl bych, že tohle je hlavní rys investigativní žurnalistiky. Musíte se umět ptát a když jdete do hloubky nějakého problému, tak se nesmíte spokojit pouze s jednou odpovědí nějakého člověka a hnedka jdete psát článek. Máte si říct: „Proč mi říkal zrovna tohle? A není v té věci něco ještě dalšího?“ Takže hloubáte a hloubáte až se do toho ponoříte a zjistíte celkem zajímavé divy.

JAKÁ TADY BYLA DOBA OD ROKU 1990-2000 A 2001-2010?

Po roce 1990 se úplně přetransformovala společnost, to je něco nemyslitelného pro vás, pro mladou generaci, který jste to nezažili. Už jenom ta svoboda slova, to že se tady můžeme kriticky bavit o politice, to jeden z těch základních atributů, který jsme si plnými doušky začali užívat až po roce 1990.

Předtím tady byla všudypřítomná Státní bezpečnost, nemohli jste se shromažďovat a když jste byl více zapojen do politického hnutí na tu dobu nelegálního, tak vás jednoduše zavřeli do vězení.

Ta svoboda cestování, co pak přišla, to si potom člověk užíval. Politici stříhali dráty, co dělily západní Evropu s východní a zavládla svoboda. V politice akorát docházelo k jednomu fenoménu, že kromě společnosti mravů, zákonů, tak se musela změnit i ekonomika země, která byla napojená na stát. Došlo teda k nápadu hodně privatizovat a z toho vznikali velké skandály. Zakládaly se investiční fondy, přes které se dalo investovat. Rozprodávali se akcie, kdy stát řekl: *„Pojďte se všichni podílet na privatizaci a můžete si koupit kuponové knížky.“*

A najednou se ukazovalo, že někdo třeba vytuneloval ten investiční fond, který držel ty akcie a tím pádem všichni přišli v bance o své úspory, nebo v investičních fondech o svoje zisky. Lidé pak přestávali věřit politice, protože politika řešila hospodářství, ale neuměla postihovat ekonomickou kriminalitu.

Vznikala tady velká mezera, která pak vyústila v to, že společnost byla z větší části zklamaná. Projevovalo se to tak, že po roce 1998 se začala politika vychylovat k levicovějším názorům. Obnovila se například *„zašlá sláva“* komunistické strany, kdy jí od roku 1994 stoupali volební preference.

A PAK TO DOSÁHLO VRCHOLU BĚHEM OPOZIČNÍ SMLOUVY.

Ano, do toho pak přišly šarvátky demokratických stran a z toho vznikl takový zvláštní maglajz, který zplodil tu opoziční smlouvu. Ta zakonzervovala tu úplně čistokrevnou demokracii, protože dva nejsilnější subjekty ČSSD a ODS a jmenovitě Miloš Zeman a Václav Klaus se dohodli na tom, že spolu budou vládnout, byť spolu nebudou ve vládě, ale budou se tzv. tolerovat a všechno ostatní nebudou brát v potaz. To způsobilo takovou blbou náladu ve společnosti.

Po vládě sociálních demokratů v čele s Milošem Zemanem se celkem proměnila politická scéna. Nastoupila tady další vláda, která byla koaliční, ale dominantní tam byla opět ČSSD. V křesle předsedy vlády však neseděl Miloš Zeman, ale Vladimír Špidla a pak Stanislav Gross.

Až teprve po osmi letech došlo ke změně. Roku 2006 se vrátila pravicová garnitura kolem ODS. Nastalo další období, kdy se úplně nehledělo na čistotu té politiky a podnikání. Vzniknul nový pojem tehdejší doby, říkalo se, že k moci se dostali kmotři. Není tím myšleno kmotr ve smyslu organizovaného zločinu, ale spíš ve smyslu velké moci lobbistů. Ti najednou byli navázáni na pražského primátora Pavla Béma a zároveň na lidi z toho podnikatelsko-lobbistického světa. To byla ta éra kmotrů Romana Janouška, Tomáše Hrdličky, Ivo Rittiga a dalších.

Tady zase v podstatě znepříjemňovalo lidem život to, že se dozvídali pořád šílenosti o tom, co se děje ve vrcholné politice a přestali důvěřovat i těm tradičním stranám. Toho pak využil v roce 2011 Andrej Babiš se svým hnutím ANO. On vzešel na té vlně nespokojenosti s pravicovými, ale i zároveň s těmi levicovými problémy. Ve finále jeho zvolením do parlamentu se ukázalo, že to byla zase slepá chyba pro nás. Chopil se toho oligarcha, který poté uzavřel mocenský pakt s prezidentem Milošem Zemanem. Myslím si, že za těch 30 let demokratického vývoje dostali Andrej Babiš a Miloš Zeman tu politiku na to největší dno. Kam se hrabe doba Grosse, Topolánka, nebo Klause.

JAK ANDREJ BABIŠ ZA POSLEDNÍCH 8 LET CO JE U MOCI ZMĚNIL ČESKOU REPUBLIKU?

(Dlouze přemýšlí...)

Ještě je čas na nějaké shrnutí. Myslím si, že tady Andrej Babiš zanechal pro budoucí generace obrovský problém v tom, že je vysoká zadluženost nejenom způsobená pandemií covidu-19, ale tím, jak rozhazoval penězi v rámci svých předvolebních slibů a všeho dalších.

Dále úplně zmasakroval politickou kulturu v tom, že on jako trestně stíhaný člověk se nechal odhlasovat straníky z hnutí ANO a svými koaličními partnery ve vládě k tomu, že může zastávat post premiéra, i když je obviněný, což do téhle doby bylo něco nevídaného.
Změnil pravidla hry, co se týká střetu zájmů, protože on je podnikatel a politik v jedné osobě. Najednou se tam řešil problém toho, že minimálně v tom, že dotace, které plynuly z evropských fondů, nebo ze státních fondů do jeho „bývalého“ Agrofertu, že o tom rozhodoval on, jako ministr financí a později jako premiér. To bylo něco ojedinělého v Evropě.
Andrej Babiš též zničil všechny pozitiva, které ještě tady zůstávaly v té politice, tím, jak se choval, tím jaký byl a tím, že je to vlastně oligarcha. Oligarcha je člověk, který má v jedné osobě několik důležitých funkcí. Podnikatelskou, politickou a mediální moc, to všechno měl v ruce. V podstatě ovládal tuhle zemi, nejenom politicky, ale zároveň i co si mají lidé myslet, nebo co mají číst.
Také rozdával zakázky a dotace tak, aby to vyhovovalo jemu a jeho přátelům z byznysu. Všichni ostatní tzv. neměli nárok a kdo měl nárok, tak mu musel líbat prsten.

JAK SE ANDREJ BABIŠ DLE VÁS ZAPÍŠE DO HISTORIE?

Já bych ho do historie zapsal negativně. Je to politik, který sliboval a nic nesplnil. Je to politik, který nezvládl největší zdravotní krizi v období samostatné České republiky. Avšak pandemie je na celém světě a nikdo si z počátku nevěděl s ní rady, ale ta jeho rozhodnutí na vládní úrovni v této věci, která byla nekompetentní, chaotická, způsobila, že jsme se stali nejpromořenější zemí v Evropě. To je výsledek, který půjde vždycky faktograficky za Andrejem Babišem.
Já si myslím, že on byl úplně bezpochyby nejhorším premiérem od té doby, co vznikla samostatná Česká republika.

Jaká je vaše nejoblíbenější kniha?

Moje nejoblíbenější kniha je trilogie *Milénium* od švédského autora Stiega Larssona. Jsou to knihy, které vypovídají o novinářské práci. Je to taková bible pro novináře, i když je to román a není to faktografie, tak jsou tam dobře vykresleny principy investigativní novinařiny.

Knihy Babišovo Palermo I. a II. najdete u všech dobrých knihkupců

Matěj Komárek

LEGENDA O KRÁLI ARTUŠOVI

RYTÍŘI KULATÉHO STOLU

(1. ČÁST)

Snad už každý slyšel o rytířích kulatého stolu. Jak jsem psala v minulém článku, bylo jich 150. V tomto čísle popíši osudy alespoň několika z nich, jelikož jejich osudy patří mezi zajímavé a tvoří důležitou součást legendy o králi Artušovi. V pozdějších romantických literárních dílech od 12.-13. století začala postava krále Artuše ustupovat do pozadí. Tato díla popisovala hlavně osudy jeho rytířů.

Rytíři kulatého stolu museli přísahat, že budou dodržovat rytířský kodex. Podle něj nesměli vykonat úkladnou vraždu či znásilnit ženu. Museli se vyhnout velezrady a jiných zločinů proti svému králi a zemi. Měli zapovězeno jednat krutě, naopak měli prokázat milosrdenství tomu, kdo o něj požádá. Měli povinnost chránit dívky, dámy i vdovy. Nesměli se zaplést do bojů kvůli hádkám, milostným pletkám a majetku. Pouze Boha se směli bát a jeho církev museli chránit.

Čarodějka Morgana Le Fay je jedním z hlavních padouchů v legendě o králi Artušovi. Rytíři kulatého stolu, ušlechtilí muži žijící dle rytířského kodexu, tuto čarodějku nenáviděli do té míry, že by ji nejraději upálili.

Král Artuš zplodil více nemanželských dětí než pouze Mordreda. Kolik jich zplodil samozřejmě nevíme. Zplodil prý dalšího nemanželského syna s dcerou rytíře Tanase. Syn dostal po otci jméno Artuš. Znal pravdu o svém původu, avšak nešířil ji. Prokazoval svému biologickému otci velkou věrnost, a proto ho přijali rytíři kulatého stolu mezi sebe. Účastnil se výpravy rytíře Galahada za svatým grálem. V poslední bitvě u Camlannu chtěl plný hněvu pomstít otcovu smrt a zemřel krátce po něm.

Rytíř Grifet se stal jedním z prvních rytířů kulatého stolu. Jako jeden z mála rytířů kulatého stolu přežil poslední bitvu u Camlannu a vhozením Artušova meče Excaliburu zpět do jezera splnil Artušovo poslední přání.

Rytíři Erechovi se podařilo oženit s milovanou dívkou Enide. Po jeho svatbě se mu lidé posmívali, že jako ženatý muž se věnoval pouze manželskému životu a již nebyl schopen bojovat. Enide o tom věděla a trápilo ji to. Rytíř Erech se rozhodl všem dokázat, že stále dokáže bojovat jako pravý rytíř. Rytíř Erech zakázal své manželce Enide, aby na něj promluvila. Poté se společně vydali na dobrodružnou cestu. Když Erechovi hrozilo nebezpečí, Enide se neudržela a promluvila na něj. Erech se na ní rozhněval, ale domů se vrátili usmíření.

Rytíř Hector de Maris byl nevlastním bratrem rytíře Lancelota. Za svého života několik milostných poměrů s urozenými dámami, aniž by se s nimi oženil. Mezi ně patří jeho dlouholetý milostný poměr s lady Persou. Lady Persa se vdala za jiného. Rytíř Hector ze žárlivosti zabil jejího manžela. Když se zjistil milostný poměr mezi Hectorovým nevlastním Lancelotem a královnou Guineverou, postavil se na Lancelotovu stranu. Jako pokání za své hříchy vykonal křížovou výpravu do Svaté země. Při ní též zemřel.

Rytíř Lucan se narodil vévodovi Corneovi. Vévodovi Corneovi se narodil též rytíř Berdivere. Rytířem se stal též Lucanův bratranec Grifet. Lucan se stal rytířem kulatého stolu mezi prvními. Rytíř Lucan po většinu času dohlížel na chod Artušova dvora na Kamelotu. Rytíř Lucan bojoval po Artušově boku proti vzpurným králům. (např. Lotovi, Urienovi, Caradocovi). Vždy navštěvoval královské turnaje. Při jednom turnaji ho rytíř Tristan zranil tak silně, že ho rytíř Yvain musel doprovodit do opatství Gannes, kde se mu dostalo lékařské pomoci. Při poslední bitvě u Camlannu, když Artuš bojoval s Mordredem, snažil se ho rytíř Lucan chránit vlastním tělem. Mordred Lucana zranil, ale nezabil. Po Mordredově smrti Lucan odtáhl Artuše z bitevního pole. Zemřel na svá zranění chvíli předtím, než jeho bratranec rytíř Grifet vrátil meč zpět do jezera. Padl jako jeden z posledních.

Rytíř Brunor přišel na Kamelot v plášti umazaném od krve svého otce. Odmítl ho sundat, dokud svého otce nepomstí. Na rozdíl od ostatních rytířů nebojoval z koňského hřbetu, ale jako pěšák.

Někteří rytíř se mu jako rytíř Kayn zpočátku posmívali. Brunor si získal jejich respekt, když zachránil královnu Guineveru před toulavou šelmou. Vyslyšel volání o pomoc neznámé krásky. I přes nedůvěru a podceňování svého okolí zvítězil v mnoha bojích.

Rytíř Agravain se narodil jako druhý sny krále Lota na Orknejí a Morganiny sestry Morgause. Agravain nenáviděl svého mladšího bratra Gaherise a snažil se ho zabít. Vyrostl s třemi bratry a nevlastním bratrem Mordredem. Agravain proslul hrdinskými činy, stejně jako darebáctvím a zlomyslností. Když Gawain zjistil, že Gaheris zavraždil jejich matku Morgausu, chtěl ho zabít. Agravain svou matku miloval, ale chtěl, aby Gawain Gaherise zabil. Gawain ti to kvůli přítomnosti Agravaina a Modreda rozmyslel. Poté Agravain, Gawain, Gaheris a Mordred zabili Morgausina, milence rytíře Lamoraka. Agravain cítil k Lancelotovi závist a nenávist. Spolu s Mordredem vyzradil milostný poměr Lancelota a královny Guinevery. Agravain patřil mezi šlechtice, co odsoudili královnu Guineveru k upálení na hranici. Kvůli tomu ho Lancelot nakonec zabil.

Rytíř Kayn se narodil siru Ectorovi, který dostal od Merlin krále Artuše do pěstounské péče. Kayn se vyznačoval především horkokrevností a vznětlivostí. Byl popisován jako neschopný chvastoun, výtržník, posměváček. Patřil mezi první rytíře kulatého stolu. Kayn byl všudypřítomný, zároveň nehrál významnější roli. Manipuloval králem k dosažení svých cílů. Stejně Kaynova věrnost k Artušovi nešla po většinu času zpochybnit. Kayn se rozhněval nad Percivalovou naivitou a udeřil dívku, která tvrdila, že se promění ve velkého rytíře. Na oplátku mu Percival vykloubil rameno. Artuš ho vyslal pomoct velšskému králi Cullhwchovi s hledáním Culhwchovi ztracené lásky Olwen. Jako jeden z mála přežil poslední bitvu u Camlannu.

Rytíř Bors mladší jako hledač grálu dodržoval slib čistoty a cudnosti. Přes tvář se mu táhla dlouhá jizva. Proslul jako až radikální panic. Jedna z jeho nápadnic mu pohrozila sebevraždou, pokud s ní nebude mít sex. Bors pouze pokrčil rameny a nech vyskočit z okna. Naštěstí šlo pouze o převlečeného démona. Dcera krále Brandegrorise Clare si umínila, že získá opěvovaného hrdinu. Zlomila ho za pomocí kouzelného prstenu. Toho dne s ním zplodila syna Elyana, jež se také stal rytířem kulatého stolu. Jednou musel volit mezi svým bratrem rytířem Lionelem, který byl ohrožován smrtícími šlahouny a záchranou nevinné panny. Ve vší počestnosti zachránil dámu v nesnázích. Rytíře Lionela to rozhněvalo.

Dokonce chtěl svého bratra Borse zabít. Bors je spolu s rytířem Galahadem a rytířem Percivalem hoden svatého grálu. Vrací se společně s Percivalem z ostrova Sarras, aby přinesli zprávu o vstoupení Galahada na nebesa. Poté, co královnu Guineveru nařkli z nevěry s rytířem Lancelotem, Bors hájil její čest a doprovázel rytíře Lancelota do vyhnanství. Jako jeden z mála rytířů kulatého stolu přežil poslední bitvu u Camlannu, znovu našel rytíře Lancelota a stal se knězem. Příběhy rytířů kulatého stolu je příliš rozsáhlé téma, aby se mi vešlo do jednoho článku. O osudech dalších rytířů kulatého stolu si můžete přečíst zase v mém příštím článku.

Zuzana Veselá

časopis historie 100+1
https://cs.wikipedia.org/wiki/Kr%C3%A1l_Artu%C5%A1
https://kingarthur.fandom.com/wiki
https://en.wikipedia.org/wiki/

SEVERSKÁ MYTOLOGIE

SEVERSKÁ MYTOLOGIE ANEB JAK TO JE V MARVELU

FILMOVÍ PŘEDSTAVITELÉ THORA A LOKIHO

Jak už jsem vám slíbila v minulém čísle, dnes si srovnáme Severskou mytologii s Marvel Universem a povíme si část příběhu o tom, jak Thor získal kladivo Mjöllnir.

Určitě jste alespoň jednou za svůj život slyšeli slovo „Marvel“. Marvel Studios je televizní a filmové studio, které bylo založeno v 90. letech 20. století a jehož mateřskou společností je Marvel Entertainment, do které patří také vydavatelství komiksů Marvel Comics.

Marvel Studios produkuje filmy podle komiksů, jejichž hlavní autor byl Stan Lee.

Filmy od Marvelu jsou v dnešní době nesmírně populární, proto bych se chtěla hlavně zaměřit na rozdíly mezi nimi a Severskou mytologií.

Začneme úplně prvním filmem, ve kterém se setkáváme s mytologií čili filmem Thor. Celý tento film je v podstatě o vztahu dvou bratrů: Lokiho a Thora. Dozvídáme se, že Lokiho našel Odin v Jötunheimu a „adoptoval ho“, jsou tedy s Thorem nevlastní bratři. Podle mytologie toto vůbec pravda není. Loki nebyl nevlastní bratr Thora, ale „pokrevní“ bratr Odina – stvrdili svoje bratrství krví. S Thorem jsou ale přátelé, i když ho stejně jako ve filmu několikrát zradí. Dále také ve filmu můžeme vidět, že Lokiho pravý otec je král mrazivých obrů Laufey. V Severské mytologii je Laufey jeho matka a otec je obr Fárbauty. Thor je ve filmu světlovlasý. Ve skutečnosti by měl mít rudé vlasy a taktéž rudý plnovous. Jeho manželkou je bohyně Sif s dlouhými zlatými vlasy, která se ve filmu vyskytuje jen jako bojovnice. Dalším rozdílem je, že strážce bifröstu Heimdall je bůh, což ve filmu nebylo nikdy řečeno.

Hodně rozdílů nalezneme i ve filmu Thor: Ragnarok. Jeden z největších rozdílů pramení z významu slova Ragnarok. Ve filmu se totiž jedná o konec Ásgard, ale podle Severské mytologie je to konec všech bohů. Hlavní zápornou postavou je v tomto filmu bohyně smrti jménem Hela. Jedná se o Odinovu prvorozenou, sestru Thora a Lokiho. Ale v mytologii je Hela dcera Lokiho, je také bohyně smrti a vládne Helheimu.

JAK THOR ZÍSKAL KLADIVO MJÖLLNIR

Bylo nebylo, ve světe zvaném Ásgard se právě probudil mocný bůh Thor. Otevřel oči, pohlédl na svou spící manželku a zděšeně vykřikl. Sif se s trhnutím probudila. „Co se ti to stalo s vlasy?!“ promluvil nevěřícně Thor. Jeho manželka na něj nechápavě pohlédla. „Co mám s vlasy?“ zeptá se a chce si je prohrábnout rukou. „Ach bože, jsou pryč!“ zašeptá, když se dotkne jen holé kůže, „kdo mi tohle mohl udělat?“

„Loki,“ vyhrkl hromovládce. „Proč myslíš, že to byl on?“ zeptá se jeho manželka. „Protože vždy, když je něco špatně, může za to on.“

Thor vstal z postele a rázoval si to do Lokiho pokoje. Když zjistil, že má dveře zamčené, vylomil je. Chytl Lokiho pod krkem a přimáčkl ho na zeď. „Proč si to udělal?“ zeptal se Thor chladně. Loki se tvářil jako nevinnost sama. „Co přesně myslíš?“ zeptal se tiše. „Vlasy mojí ženy. Proč si ji o ně připravil? Byly tak nádherné.“ Lokiho obličejem prolétlo několik emocí naráz. „Byl jsem opilý, Thore,“ pravil, „nevěděl jsem, co dělám.“ Thor ho ještě víc zmáčkl. „Vrať jí ty vlasy zpět, jinak ti rozmačkám všechny kosti v těle. A ty víš, že mi to tak dlouho trvat nebude,“ řekl výhružně. Loki zbledl.

„Nemůžu je vrátit zpět. Zbavil jsem ji i vlasových kořínků, takže bude po celý zbytek života holohlavá.“
„Loki, jestli ji ty vlasy okamžitě nevrátíš, vymlátím z tebe duši!“
„Skřítci!“ zakřičel Loki.
„Cože?“
„Skřítci, ti dokážou všechno. Určitě budou umět vyrobit pro Sif zlaté vlasy, které jí přilnou ke kůži a budou jako živé. Přísahám, že ano.“ pravil Loki. „Dobře tedy,“ řekl Thor a pustil Lokiho ze svých spárů, „vypravíš se za nimi a ty vlasy přineseš.“
Loki si obul své létací boty, s jejichž pomocí dokázal putovat po obloze a vypravil se do Svartálfheimu, říše temných álfů, kde měli skřítci své dílny.
Šel do podzemní kovárny skřítků, kteří byli známí jako Ivaldiho synové a byli to nejzručnější řemeslníci ze všech.

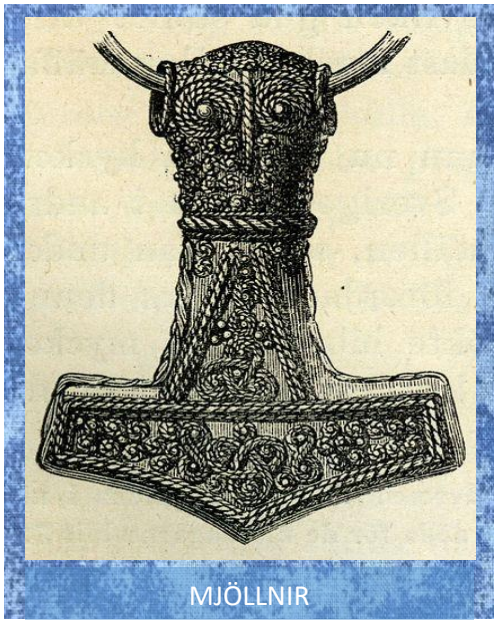
MJÖLLNIR

„Zdravím, synové Ivaldiho. Doslechl jsem se, že Brokk a jeho bratr Eitri jsou ti nejšikovnější řemeslníci, jací kdy žili,“ pravil Loki.
„V žádným případě, to my jsme ti nejšikovnější řemeslníci mezi skřítky,“ namítl jeden z Ivaldiho synů.
„No, já si myslím, že Brokk a Eitri určitě dokážou vytvořit stejně nádherné a důmyslné poklady, jako jsou ty vaše,“ nedal se bůh lsti a falše.
„To jsou jen lži!“ vykřikl ten nejstarší z Ivaldiho synů. „Co oni udělají, my dokážeme líp.“
„Doslechl jsem se, že vás vyzvali k souboji,“ řekl Loki. „Vyrobíte tři poklady a bohové Ásů mají rozhodnout, které jsou nejkrásnější. A mimochodem, jedna ze vzácností, které vyrobíte, musí být zlaté, nádherné a stále rostoucí vlasy.“
„To dokážeme,“ pravil jeden z Ivaldiho synů.
Pak se Loki vydal do dílny skřítků Brokka a Eitriho. „Ivaldiho synové vyrábí tři poklady, chtějí je dát bohům z Ásgardu darem,“ řekl jim. „Bohové budou vzácnosti posuzovat. Ivaldiho synové mě požádali, abych vám řekl, že jsou si jisti, že ty a tvůj bratr nedokážete vyrobit nic tak krásného jako oni.“
Brokk však nebyl žádný hlupák a Lokimu ani za mák nevěřil. „Loki, nejsou tohle zase nějaké tvoje pokusy, abys zasel mezi námi svár? Přijde mi to jako přesně podle tvého gusta.“
Loki se zatvářil ublíženě. „Já? Ale prosím tě, opravdu s tím nemám nic společného,“ odvětil.
„Dobře,“ promluvil Brokk, „v tom případě se rádi se Ivaldiho syny utkáme v soutěži, ale mám jednu podmínku.“
„Co tím myslíš?“ zeptal se Loki se špatně skrývanou obavou. „Chci tvoji hlavu,“ odpověděl Brokk. „Jestli soutěž vyhrajeme, dostaneme tvou hlavu, Loki.“
Loki se navenek stále usmíval, ale vevnitř zuřil. Musí zařídit, aby Brokk a Eitri soutěž prohráli.
„Jistě,“ přikývl Loki. „Mou hlavu. Proč ne?“
Loki na sebe byl naštvaný, protože mu plán nevycházel tak, jak by chtěl. Musí vítězství prostě těm dvěma překazit.

Když Brokk a Eitri začali pracovat, vlétl Loki do jejich dílny v podobě velké černé mouchy. Začal Brokka kousat při roztápění výhně, ale ani jednou se mu nepovedlo dokončení vynálezů úplně překazit.

POKRAČOVÁNÍ V DALŠÍM ČÍSLE

KNIŽNÍ NOVINKY

PROSINEC A LEDEN

FALEŠNÁ MANŽELKA

* Autor: Julia Quinn
* Série: Rokesby
* Žánr: Světová literatura, pro ženy
* Vydání: Druhé
* Datum vydání: 27. 1. 2022

Cecilie Harcourtová se ocitá v nelehké životní situaci. Její bratr je těžce zraněn ve válce v koloniích a ona se o sebe musí najednou postarat sama. Zdá se, že má jen dvě možnosti: zůstat svobodná a stát se starou pannou, nebo se výhodně vdát. Cecilie si překvapivě zvolí třetí variantu – vydává se přes Atlantik, pevně rozhodnuta najít svého bratra a vyléčit jej. Místo něj však nachází jeho nejlepšího přítele, hezkého důstojníka Edwarda Rokesbyho, který je v bezvědomí a nutně potřebuje její pomoc. Cecilie přísahá, že s ním zůstane a zachrání mu život, i kdyby si proto musela vymyslet malou lež. Když se Edward po šesti měsících probere, je více než zmatený. Jeho vzpomínky jsou velmi mlhavé, a když mu všichni tvrdí, že Cecilie je jeho žena, věří tomu. Avšak až vyjde pravda najevo, i novou paní Rokesbyovou mohou čekat netušená překvapení …

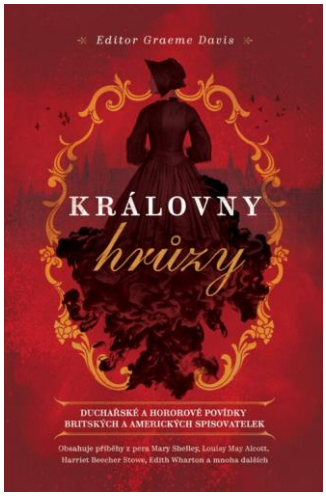

KRÁLOVNY HRŮZY

* Autor: Graeme Davis
* Žánr: Světová literatury, horory, povídky
* Datum vydání: 17. 1. 2022

Tato antologie zahrnuje hororové a strašidelné povídky známých spisovatelek i díla pozapomenutých autorek jako Mary Cholmondely a Charlotte Riddell, které si nicméně zaslouží, aby se o nich dozvěděli i současní čtenáři. Povídky doplňují krátké medailonky, které čtenáře seznámí se spisovatelskou dráhou i s životními osudy těchto pozoruhodných a nadaných žen.

Houslistka z Osvětimi

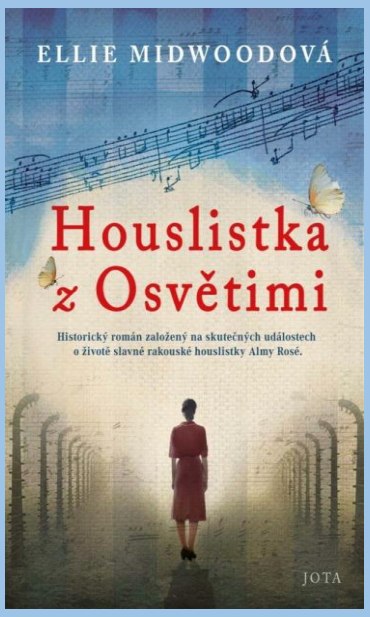

* Autor: Ellie Midwood
* Žánr: Historický román
* Datum vydání: 19. 1. 2022

Historický román založený na skutečných událostech a životě slavné rakouské houslistky Almy Rosé. „Její statečnost zachránila nespočet životů a dodala naději těm, kteří už zapomněli, co to slovo znamená… "V Osvětimi je každý den bojem o přežití. Alma má na ruce světle modrým inkoustem vytetované číslo 50381 a odtržená od svých milovaných je spolu s tisíci dalšími namačkaná v labyrintu ostnatých drátů. Každý den tu mizí lidé a nikdo je už nikdy nespatří. Tragická realita nemůže být vzdálenější Almině předchozímu životu. Jako uznávaná houslistka uchvacovala své publikum, když se ale v Evropě začali roztahovat nacisté, nemohla ji zachránit žádná sláva světa…Když velitelka ženského tábora Almu jmenuje dirigentkou táborového orchestru, který hraje vězňům plahočícím se do práce i vysokým důstojníkům SS, Alma odmítne: „Mohou mě zabít, ale nepřinutí mě hrát.“ Brzy si však uvědomí, jakou moc s sebou tato pozice nese: může zajistit hladovějícím dívkám příděly jídla navíc a mnoho z nich zachránit před smrtí. Takto Alma potká i Miklóse, talentovaného klavíristu. Obklopeni zoufalstvím nacházejí radost ve společných zkouškách, tajných vzkazech a koncertech, které hrají bok po boku, zatímco se modlí, aby utrpení jednoho dne skončilo. Ale v Osvětimi je i vzduch, který dýchají, prosycený ztrátou a jedinou jistotou je tragédie… Může jejich láska na tak zoufalém místě přežít?

Kronův odkaz

* Autor: Pavel Bareš
* Série: Projekt Kronos
* Žánr: Sci-fi
* Datum vydání: 15. 12. 2021

Občanská válka je u konce. Zanechala za sebou zpustošené Attiona City a pomníky těch, kdo město přísahali chránit. Downtownské povstání přineslo městu pod Plošinou svobodu, ale spolu s ní i hlad, bezpráví a tyranii policejního režimu. Teprve teď, když jsou od sebe Centrum a Downtown nenávratně odtržené, vychází plně najevo, že jeden bez druhého nemají šanci přežít. Město balancuje na pokraji kolapsu a na hroutící se šachovnici se rozehrává závěrečná mocenská partie, která rozhodne o tom, kdo skončí pod jeho troskami. Luco Scarpa dostal příležitost k útěku, ale směnil ji za šanci zasadit Institutu jeden poslední, smrtelný úder. John Arrows umí poznat předem prohranou bitvu, když ji vidí, ale je tu ještě několik bezpečnostních rizik, která musí odstranit, než opustí potápějící se loď. A Brea Kensingtonová, čerstvě jmenovaná Duquesa největší mafie dolů od Plošiny, je plně odhodlaná dotáhnout do konce to, co její matka uzavřít nedokázala. Attiona dýchá na vypůjčený čas. Více než kdy jindy potřebuje svého ochránce. Toho, kterého sama pohřbila.

Milý Bene

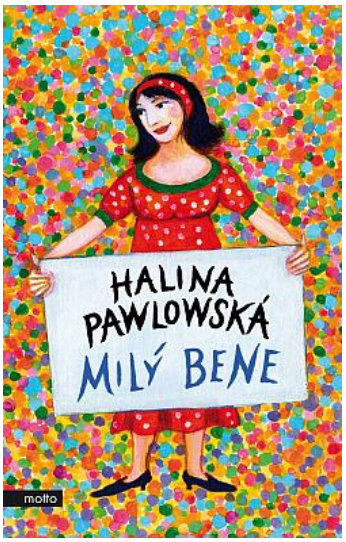

Autor: Halina Pawlowská
Žánr: Román pro ženy
Datum vydání: 6. 12. 2021

;;Nová kniha Haliny Pawlowské! Milý Bene… tak začínají všechny příběhy, pocity a vzpomínky, které si autorka vyměňuje s bratrem své první lásky. Z očí do očí by si toho určitě tolik neřekli, ale dopisy unesou intimní tajemství, trapasy, kritiku, a také v nich lze vyjádřit touhy a naděje, že i když člověk stárne, nic se neděje! Existuje totiž i láska na tisící pohled, protože láska se nedá omezovat ničím. Rozhodně ne kontinenty, vlastními i cizími dětmi, a už vůbec ne věkem!

Kristýna Čelišová

Scháníte na poslední chvíli vánoční dárky? A scháníte je pro beznadějné nadšence do historie ?

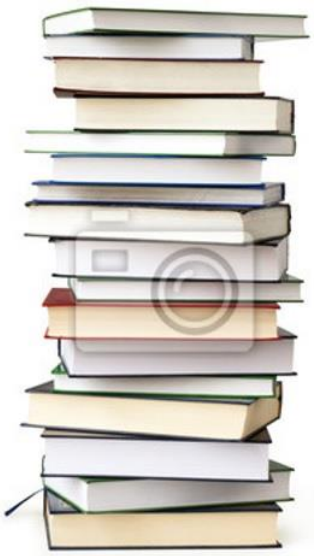

V tom případě pro vás máme skvělou správu. Zde u nás v Historiofilu naleznete ty nejlepší knihy o histori od odborných encyklopedií, přes životopisy slavných osobností až po zábavné historické romány. Navíc od 1. prosince do 23. prosince máme na všechny knihy slevu senzačních 20%!!! Už se těšíme na vaši návštěvu.

https://www.databazeknih.cz/knihy/projekt-kronos-kronuv-odkaz-476590
https://www.databazeknih.cz/knihy/mily-bene-482983
https://www.databazeknih.cz/knihy/houslistka-z-osvetimi-482762
https://www.databazeknih.cz/knihy/kralovny-hruzy-475876
https://www.knizniklub.cz/knihy/551322-bridgertonovi-prequel-falesna-manzelka.html

TRADICE A ZVYKY KAZAŠSKÉHO LIDU

Tradice kazašského lidu je dnes součástí národní doktríny, která je založena na čtyřech principech: důvěře, otevřenosti, toleranci, tradici. Vedení země podporuje zachování a oživení národní tradice. Existují organizace, které šíří informace o historii a tradicích kazašského lidu. Proto se dále nabízí seznam základních zvyků, které se v kazašské společnosti rozšířily.

TRADICE POHOSTINSTVÍ

Hlavní tradicí Kazachů, která se časem změnila ve funkci národního charakteru, je pohostinnost. V kazašské společnosti existuje neoficiální zákon, vyjádřený již v dávných dobách. Říká:“Seznamte se s hostem jako poslem Boha“.
"SYINŠI"-zvyk, podle kterého poutník, jenž přinesl do domu dobré zprávy, jako poděkování obdrží od majitelů cenný dar.
"SHASHU"-je zvyk obdarovávat hosty cukrovinkami a penězi. Koná se na svatbách a na dalších podobných akcích.
"BAŤA"- je požehnáním při odchodu hosta, zvláště pokud se host pak vydá na dalekou cestu. Tato tradice je obvykle vyjádřena v krásné poetické podobě.

TRADICE A ZVYKY SPOJENÉ S MANŽELSTVÍM

Jakýkoli svatební obřad v kazašské společnosti předznamenává **kudalyk** (námluvy). V předvečer uzavření sňatku do domu nevěsty přicházejí dohazovači. Jejich úkolem je domluvit se s nejbližšími **kudalyk** příbuznými dívky na jejím sňatku. Během dohazování obdrží od hostů otec nevěsty dary.
Pokud jednání proběhne úspěšně, otec zase předá hlavnímu svatebčanovi župan.
Další etapou svátku jsou nevěstiny dráty. Večer před začátkem ceremoniálu do dívčího domu přijedou opět dohazovači. Brzy ráno je nevěsta spolu se svatebčany poslána do domu ženicha. Procedura rozloučení je doprovázena provedením kazašské rituální písně.
Slavnostní obřad setkání nevěsty se nazývá **"Kelin tysira".** Hlavním prvkem "Kelin tysiru", je provedení tradiční písně pokynů a přání - **"Betashar".** Během níž se snacha uctivě pozdraví s novými příbuznými se stranou ženicha a ti ji obdarují penězi.

TRADICE A ZVYKY SPOJENÉ S NAROZENÍM A VÝCHOVOU DÍTĚTE

"SHILDEHANA"-oslava spojená s narozením dítěte.
"BESIKKE SALU"(stohování v kolébce**)**-svátek uspořádaný po položení novorozence do kočárku. Obvykle se organizuje 3.-5. den po odstřižení pupeční šňůry u dítěte.
"KYRKYNAN ŠYGARU"- před čtyřicátým dnem od narození dítěte se nemohou stříhat vlasy a nehty dítěte, protože se předpokládá, že je to ochrana před zlými duchy. Dítě do této doby není odhaleno cizím lidem.
"TUSAU KESU" (řezání lanových uzlů) je dalším zajímavým zvykem, kdy jsou nohy dítěte svázány speciálním černobílým provazem. To znamená, že v životě se každý člověk setkává s dobrem a zlem-černé a bílé pruhy, ale všechny je třeba přežít a překonat. Rituál začíná řezáním lanových uzlů. Obvykle to dělá člověk, který je toho hoden a zároveň je hrdý na rodiče dítěte. Předpokládá se, že všechny tyto vlastnosti přejdou na dítě. To je položeno na bílou stopu, na jejímž konci jsou položeny různé předměty. Zvolený rodič-hodný a respektovaný člověk, slavnostně přestřihne provazy, vezme dítě za obě ruce a ujde s ním několik kroků. Před dítětem jsou položeny různé předměty. Například: hudební nástroj-předpokládá se, že bude kreativní dítě, pero-bude vědec, peníze-bude podnikatel.
Sama jsem na miminku přeřízla uzly z lana, a zažila, pro mě, nejdůležitější pocity v životě!
TOGUZ KUMALAK-je desková hra založená na čísle 9. Jedná se o složitou logickou hru, která se také nazývá "algebra pastevců", protože je jednou z nejoblíbenějších volnočasových aktivit kočovníků

Ve své první rubrice jsem vás seznámila se zemí Kazachstán-s historií, jazykem, měnou, hlavním městem a přírodou. V tomto čísle jsem se rozhodla napsat něco o tradicích, které jsou z generace na generaci pečlivě přenášeny spolu s rodinnými hodnotami a zvyky kazašského lidu. Protože to jsou skutečné poklady národa.

Iyuliya Ayupova

HISTORIE
SMRT

Starověk, období Caesarů, Alexandrů, velkých impérii a nových civilizací bojující o moc. A i tady můžeme najíst spoustu smrtí mysteriózních, děsivých a tuze strašných. Náš zájem však padá na jiný typ. Občas si Poslední Skutečnost, velký sekáč, pro nás přichází takovým způsobem, že si musíme říct, že i smrt musí mít smysl pro humor.

Jako známý příklad máme jednoho z nejznámějších dramatiků starověkého Řecka. Aeschylus byl dle legendy zabit padající želvou. Pravděpodobně, pokud se tak skutečně stalo, shozená Orlosupem v pokusu otevřít želvu o kámen, nebo v tomto případě, o hlavu dramatika.
Další zajímavý osud končicí návštěvou jedné velmi hubené osoby držící kosu je osud jednoho Marca Liciniuse Crassa. Boháč, jehož osud byl dle legendy tak ironický, že jej o staletí později ukradne Hra o trůny.

Člen triumvirátu společně s Juliem Caesarem se mimo jiné proslavil jeho brutálním potlačením Spartakovo povstání. Obrovsky zbohatl na persekuci římských občanů, jejichž zabavený majetek si nechával pro sebe. Jeho chovaní mu vysloužilo přezdívku Crassus, znamenající tlustý či hloupý. Ale touha po zlatě a bohatství se mu nakonec stala osudnou, když i přes mnohá varování rozhodl bez provokace napadnout Parthskou říši v honbě za jejich poklady. Po jedné velké bitvě jeho legie byly rozdrceny a on sám byl prý popraven velice zvláštním způsobem, litím tekutého zlata do jeho hrdla. Samozřejmě, vzhledem k tomu, že žádný Říman nebyl u Crassovo popravy, vzhledem k tomu že všichni v jeho armádě byli zaneprázdněni sloužením jako improvizované toulce pro Parthské šípy. Ale pokud můžeme věřit svědectvím neurčitých svědků, tak možná Crassus opravdu dostal to, co tolik chtěl. Dost Parthského zlata, aby mu vydrželo do konce života.

OBRAZ ZACHYCUJÍCÍ ÚDAJNOU POPRAVU CRASSA

Ukázkou, že ne všichni filozofové byli tak moudří, jak by se nám možná dnes mohlo zdát, je Empedocles, který se jednoho dne prohlásil bohem. Aby to dokázal, rozhodl se skočit do aktivního vulkánu, hory Etny. Dle faktu, že jej poté už nikdo nikdy nespatřil se obecně usuzuje, že bohem nebyl.

Pravděpodobně.

A aby to pro staré řeky nebylo moc, jeden z jejich nejznámějších malířů Zeuxis se usmál k smrti, poté co namaloval na zakázku obraz své klientky, jako bohyně Afrodity. Obraz se mu prý zdál tak absurdní, že se smál, dokud se neudusil.

Obraz se bohužel nedochoval.

Jaroslav Zetek

https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Carrhae
https://antonisch.com/2020/05/19/death-from-laughter/

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ, KTERÉ MUSÍTE VIDĚT

Dnes bych vám chtěla představit moje oblíbené nezávislé autorské divadlo.

Jan Nebeský, Lucie Trmíková a David Prachař jsou umělci a přátelé, kteří v roce 2011 založili spolek JEDL. Jedná se o platformu, která je pozitivně hodnocena odbornou i laickou veřejností a za svoji práci získávají mnohá ocenění. Například Cena Thálie (ocenění udělované Hereckou asociací od roku 1993 nejlepším divadelním hercům), Cena divadelních novin nebo mnoho Cen divadelní kritiky.

Režisér Jan Nebeský se snaží o netradiční scénická díla, která v sobě spojují prvky různých žánrů umění a dotýkají se otázek smyslu života. Proto jsou kladeny velké nároky na hereckou práci, která podle mě patří k těm nejlepším.

Svá divadelní představení hrají v Divadle X10, které je otevřenou platformou nejen pro současné divadlo, ale i další druhy živého umění. Snaží se dát prostor umělcům, kteří usilují o svobodné divadlo, které kriticky reflektuje svět, ve kterém žijeme.

Nachází se na Národní třídě a je to mé nejoblíbenější divadlo v Praze!

MANŽELSKÁ HISTORIE
Láska, žárlivost, manželství, sny, svoboda, peníze, divadlo.
Strindberg, jeho manželka, její přítelkyně.
Jeden geniální autor, jedna špatná herečka, jedna dobrá herečka.
REŽIE: Jan Nebeský
SCÉNÁŘ: Lucie Trmíková
HRAJÍ: David Prachař, Lucie Trmíková, Anna Fialová

SOUKROMÉ ROZHOVORY
Bergmanovská variace na téma manželství a ztráty víry. Víry v sebe, víry v druhého člověka, víry v Boha. Vztah mezi mužem a ženou.
REŽIE A SCÉNÁŘ: Jan Nebeský, na motivy Ingmara Bergmana
HRAJÍ: Lucie Trmíková, Martin Pechlát, Alois Švehlík

Anežka Sieberová

UŽ VÁS NEBAVÍ NUDNÁ A JEDNOTVÁRNÁ DIVADLA?
TAK TO JSTE TADY SPRÁVNĚ. PŘIJĎTE A UVIDÍTE NĚCO NESKUTEČNÉHO!!!

OTCOVRAH
Young adult. Radikální.

KDE: Divadlo X10
KDY: 13. 1. ČT 19:30

https://jedl.squarespace.com/o-nas
https://jedl.squarespace.com/program
https://www.divadlox10.cz/cs

FILMY, KTERÉ MUSÍTE VIDĚT #2

VORTEX

Pro tenhle díl jsem si vybrala velmi intimní snímek režiséra Gaspara Noé, Vortex.

Filmy Gaspara nejsou pro každého, protože je známý tím, že jeho filmy ve vás mají vyvolat negativní emoce. Vždy jsou ale velmi propracované a kvalitní. Pro mě osobně je Noé jeden z nejdůležitějších tvůrců francouzské nové vlny. V jeho dílech se nejčastěji rozebírají témata jako je přátelství, láska, rodina, alkohol, drogy, sex, bolest, smrt.

Film Vortex nám vypráví o starém manželské páru, který se snaží bojovat se zákeřnou nemocí, která je rozděluje, a nakonec rozdělí úplně.

Co se týče technické stránky, režisér pracuje s rozdvojeným obrazem, a tak divák vidí vše, co hlavní postavy a neunikne mu ani jediná vteřina. Hlavní dvě postavy ztvárňují herci Darius Argenta a Francie Lebrun.

Film byl představen letos na Karlovarském festivalu.

Vortex určitě není pro slabší povahy, pokud si tedy nejste jistí, nepouštějte si to a ani žádný film od Gaspara Noé.

Ti, kdo cítí, že je to něco, co hledali, doporučuji si pustit jako první Climax.

Film Climax měl svůj velký BOOM v roce 2018, kdy měl premiéru v kině, i já jsem na něm byla dvakrát. Snímek nám ukazuje partu tanečníků, kteří trénují na soutěž v New Yorku v hale daleko za městem.

Poslední noc po tréninku se rozhodnou si udělat večírek, který se trochu zvrtne. Film Gaspara Noé nám přináší barvy, pohyblivou kameru, hudbu, tanec, sex, smrt a drogy. Přesně to, co je pro režiséra typické. Tento film rozdělil společnost na 2 skupiny. Jedna ho nenávidí a druhá ho miluje.

A kam budete patřit vy?

Sofie Anna Pravcová

SPORTY, O JEJICHŽ EXISTENCI JSTE ZŘEJMĚ NEMĚLI TUŠENÍ

FAMFRPÁL

Řekla bych, že famfrpál zná snad každá živá bytost. Avšak věděli jste, že tento sport neexistuje pouze ve světě Harryho Pottera? Že neexistuje pouze na stránkách knih a na filmových plátnech? Tento unikátní sport se hraje i ve skutečnosti. Tedy musíte si odmyslet létání na košťatech a všechna kouzla. Každopádně bych vám v dnešním čísle ráda prozradila, jak přesně se famfrpál hraje a jak to celé vůbec vzniklo.

Mudlovský famfrpál, jak se mu říká, aby se odlišil od toho čarodějného, je gendrově smíšený kontaktní míčový sport, hrající se v týmech. Kombinuje v sobě prvky házené, vybíjené, ale i tvrdého rugby.

JAK SE ALE TEDY DOSTAL Z FIKTIVNÍHO SVĚTA DO NAŠEHO REÁLNÉHO?

Stalo se to v roce 2005. Na univerzitním kampusu v americkém městě Middelbury ve státě Vermont si fanoušci Harryho Pottera chtěli zkrátka vyzkoušet famfrpál i ve skutečnosti. Vymysleli si několik pravidel, které na počátku velmi vycházely z těch knižních a zahráli si to. Nakonec se z famfrpálu stal regulérní sport, poměrně rychle si získal oblibu a rozšířil se do světa. Do Evropy se dostal zhruba tři roky po jeho vzniku, nicméně do České republiky až kolem roku 2015.

Dokonce již v roce 2007 se konalo první mistrovství světa. V roce 2017 se ho zúčastnilo 29 týmů z různých zemí a zajímavostí je, že i když to nikdo nečekal, čeští reprezentanti, pro které to v této soutěži byla premiéra, se umístili na 15. místě.

PRŮBĚH HRY VE FAMFRPÁLU.

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA

Možná se to na první pohled nezdá, ale mudlovský famfrpál je poměrně dosti komplikovaný sport s velkým množstvím promyšlených pravidel – každý hráč má ve hře své vlastní úkoly a někdy bývá těžké pochopit, co se na hřišti vlastně děje.

Ve famfrpálu proti sobě stojí dvě sedmičlenná družstva složená ze 4 pozic – 3 střelci, 2 odrážeči, brankář a chytač. Celkově tým může mít klidně až 21 členů, kteří se v průběhu hry střídají. Ale pozor! Během hry by měli v jednom týmu být na hřišti maximálně 4 hráči stejného pohlaví. Pozice v tomto sportu se jinak rozlišují barevnými čelenkami – střelci mají bílou, odrážeči černou, brankář zelenou a chytač žlutou. Famfrpál se odehrává na travnatém hřišti o rozměrech 60 na 33 metrů, na každé straně se pak nacházejí tři různě vysoké obruče. Hra může trvat pouze 20 minut, nebo klidně i několik hodin. A vítězí ten tým, který nasbírá více bodů.

STŘELCI A BRANKÁŘI

Střelci a brankáři hrají s míčem, nazývající se camrál. Ten musí prohodit jednou z trojice obručí na soupeřově straně hřiště z libovolné strany – za prohození získávají pro svůj vlastní tým 10 bodů. Brankář má navíc takovou výhodu, že nesmí být vybit či napaden uvnitř svého brankoviště.

SNAHA O GÓL BĚHEM TURNAJE VE FAMFRPÁLU

ODRÁŽEČI

Odrážeči hrají se 3 potlouky (jiný typ míče). Jejich úkolem je bránit své spoluhráče a to tak, že potlouky vybíjí soupeře. Zasažený hráč se může do hry vrátit až poté, co doběhne na svoji stranu hřiště a dotkne se branky.

Oba druhy míčů se většinou přenášejí či hází, ale je povoleno s nimi i kopat. Co se týče kontaktu, tak k němu se z důvodu bezpečnosti váže mnoho pravidel. Například ke kontaktu smí dojít pouze mezi hráči na stejné pozici a to pouze v úrovni mezi rameny a koleny.

CHYTAČI A ZLATONKA

Na chytače přichází řada až po 17. minutě herního času. Spolu s nimi souvisí i zlatonka – v mudlovském famrpálu se jedná o míček o velikosti tenisáku, který je zavěšen ve žlutém váčku zezadu na kalhotách nestranného hráče, jenž ji chrání. Cílem chytačů je samozřejmě získat zlatonku, za její chycení dostane daný tým 30 bodů a hra končí. Tedy pouze v případě, jestliže skóre není vyrovnané.

CHYTAČ SNAŽÍCÍ SE ZÍSKAT ZLATONKU.

A JAK JE TO VŮBEC S KOŠŤATY?

Dříve hráči měli mezi nohama opravdová závodní košťata, avšak kvůli bezpečnosti se přeměnila na plastové tyče, dlouhé přibližně jeden metr. Podstatným pravidlem je, že všichni hráči musí být po celou dobu na svých košťatech. Pokud jim spadne, musejí se, stejně jako když jsou vybiti, vrátit ke svým obručím a teprve poté mohou opět pokračovat.

Ale jak jsem již zmínila, tento sport je mnohem složitější, než se zdá. Sice se v mudlovském famfrpálu nelétá na košťatech, avšak i tak si myslím, že jde o jedinečný, poutavý, akční a zvláštní sport, který si zajisté získal nejednoho fanouška Harryho Pottera.

Riana Řepová

https://www.famfrpal.cz/pravidla.html
https://nasregion.cz/mudlovsky-famfrpal-nemi-pro-zadna-o-rezavatka-cz-ma-dekonce-svou-reprezentaci-49766/
https://www.novinykraje.cz/blog/2019/10/04/zlatonka-a-camral-v-realne-hre-aneb-mudlovsky-famfrpal-miri-na-jih/
https://cs.wikipedia.org/wiki/Mudlovsk%C3%BD_famfrp%C3%A1l
https://sport.aktualne.cz/ostatni-sporty/tvrde-skladky-i-hon-na-zlatonku-famfrpal-je-nelitostna-a/r~a783ac364dd411ecac824ac11f8b220ee8/r~84851f3344dd211ecac824ac11f8b220ee8/
https://www.google.com/search?q=+famfrp%C3%A1l&rlz=1C1SQJL_csCZ876CZ884&sxsrf=ALeKk01vObnfD0AhUtlMUKHV1uC48Q2-:1631993228147&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwi8_ZvqPvzAhXOhP0FHQ7ZCcMQ_AUoAXoECAIQAw&biw=1280&bih=577&dpr=1.5#imgrc=cCgRQIABAA&noq=+famfrp%C3%A1l&gs_lcp=CgNpbWcQAzIECAAQQzIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABFAAWABgeCgAcAB4AIABW4gBW5IBATGYAQCgAQGpAQmd3Mtd2l6LWlZ8ABAQ&sclient=img&ei=W1a_YfW4OG3A1AbnI3K34CA&bih=577&biw=1280&rlz=1C1SQJL_csCZ876CZ884#imgrc=cCgRQIABAA&noq=+famfrp%C3%A1l&gs_lcp=CgNpbWcQAzIECAAQQzIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABFAAWABgeCgAcAB4AIABW5IBATGYAQCgAQGpAQmd3Mtd2l6LWlZ8ABAQ&sclient=img&ei=Ch1A_ktpVfqYkM:1631993228147
https://www.google.com/search?q=mudlovsk%C3%BD+famfrp%C3%A1l+m%C3%AD%C4%8Do&tbm=isch&ved=2ahUKEwjr7OxCmfD0AhXoN-wKHREABFYQ2-cCgRQIABAA&noq=mudlovsk%C3%BD+famfrp%C3%A1l+m%C3%AD%C4%8Do&gs_lcp=CgNpbWcQAzoHCCMQ7wMQJzoFCAAQgAQ6BAgAEEM6CggjEO0BDEOoCECc6CAgAELEDEIMBOggIABCABBCxAzoECAAQAzoECAAQHjoECAAQGFAAWKA3YMg4aAFwAHgEgAHSAYgBrRiSAQcxNy4nMI4xmAEAoAEBsgEL2Z3dzLXdpe1pbWrewKQrAAQE&sclient=img&ei=rVa_Yavzl-jysAeBgJwBQ&bih=577&biw=1280&rlz=1C1SQJL_csCZ876CZ884#imgrc=YSt8RXCY0YZfLM
https://www.google.com/search?q=mudlovsk%C3%BD+famfrp%C3%A1l+zlatonka&rlz=1C1SQJL_csCZ876CZ884&sxsrf=ALeKk01vObnfD0AhUtlMUKHV1uC48Q2-:1631993228147&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjBy7OxCmfD0AhXLRPEDHZPeApcQ_AUoAXoECAIQAw&biw=1280&bih=577&dpr=1.5#imgrc=lNuuVEFKDGp1bM

FESTIVAL PRAŽSKÉ JARO

Mezi 12. květnem a 3. červnem se bude konat 77. ročník mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro. Festival Pražské jaro je přehlídka koncertů světových umělců a orchestrů. Koná se každý rok v Praze již přes sedmdesát let. Zahájení se vždy koná 12. května na výročí úmrtí Bedřicha Smetany. První ročník se konal roku 1946 na počest 50. výročí založení České filharmonie a tehdy se uvádění Smetanovy Mé vlasti stala součástí festivalu. Dnes je Pražské jaro známé jako festival reprezentující světovou hudební kulturu.

Minulý ročník nám přinesl dvacet koncertů, které se kvůli covidové situaci vysílaly on-line, a kromě koncertů se vysílaly i rozhovory s umělci. Všechny koncerty byly po celý rok bezplatně přístupné na webu Pražského jara. Pouhých šest koncertů bylo možné uspořádat s obecenstvem, avšak i přes veškeré komplikace si festival dokázal zachovat mezinárodní rozměr a do Prahy přijeli hudebníci z celého světa.

77. ročník nám přinese přes čtyřicet koncertů, a jako každý rok, bude zahájen Mou vlastí, který tentokrát zahraje orchestr Západovýchodní diván s dirigentem Danielem Barenboim. Daniel Barenboim je argentinsko-izraelský pianista a dirigent. Je šéfdirigent Státní opery Pod lipami v Berlíně a spoluzaložil orchestr Západovýchodní diván. Byl mu udělen Řád britského impéria, Řád čestné legie, německý Velký spolkový řád za zásluhy a je sedminásobným držitelem Ceny Grammy.

Dále zde budou mít koncerty např. City of Birmingham Symphony Orchestra se šéfdirigentkou Mirgou Gražinytė-Tylou, François-Xavier Rot s orchestry-Les Siècles a Gürzenich-Orchester Köln. Vystoupí zde i violoncellista Gautier Capuçon, klavírista Jérôme Ducrosem, violoncellista Edwarda Elgara, Česká filharmonie, Pražský filharmonický sbor, klavírista Ivo Kahánek, operní pěvkyně Markéta Cukrová a další. Součástí Pražského jara bude i projekt Prague Offspring, který bude věnován novinkám současné hudby. Festival bude ukončen koncertem Vídeňských filharmoniků s dirigentem Andrisem Nelsonsem, kteří uvedou Dvořákovu Šestou symfonii. Andris Nelsons je jedním z dirigentských velikánů. Diriguje lipský orchestr Gewandhaus a je hudebním ředitelem Bostonského symfonického orchestru. Prodej vstupenek již započal 11. listopadu v 11 hodin.

Jana Andrštová

https://festival.cz/wp-content/uploads/2020/11/PJ-OG.jpeg

PRODEJ VSTUPENEK NA KONCERTY FESTIVALU PRAŽSKÉHO JARA!

Zahajovací koncert

12/5/2020

Čtvrtek 20:00

Obecní dům-Smetanova síň

Vstupenky nejen na zahajovací koncert Pražského jara, lze koupit na webu festival.cz

POROVNÁNÍ PER

Mnoho z vás se jistě ptá, jaké pero je nejlepší pro každodenní bolestný život na střední škole. Naštěstí pro vás jsem tu já. Do tohoto dílu časopisu jsem si totiž se svou anonymní kolegyní připravil porovnání osmi psacích per, či propisek z různých obchodů v různých cenových kategoriích.

Jako první jsem si připravil nejlevnější propisku z celého testu. Propiska pochází z nakladatelství Leges. Vzhledem k tomu, že je užívána jako reklamní prvek tohoto nakladatelství, tak lze snadno získat pouze za vlídné slovo a široký úsměv, což je vzhledem k cílové skupině tohoto testu je to určitě největší plus. Dalším plusem této propisky je nesporně výdrž náplně. Propisku testuji již několik měsíců i ve velmi náročných podmínkách některých předmětů a stále se úspěšně drží. Avšak tím plusy končí, propiska má na úkor výdrže velmi tenkou stopu a malá kulička propisky způsobuje jemné brnění ruky při psaní na tvrdém povrchu. Kvůli malému průtoku inkoustu na papír propiska neklouže po papíře jemně a plynule, ale uživatel musí zápasit s vyšším třením, což je použitelné pro jednorázové činnosti, kterou může být ku příkladu napsání telefonního čísla, či Instagramu na malý útržek papíru, nikoli pro celodenní aktivitu ve školní lavici. Na závěr bych řekl, že je to ideální psací potřeba pro nenáročné uživatele, co všechny své těžce vydělané peníze utratí raději za jiné bohulibé činnosti a nepotrpí si tolik na kvalitu a pohodlí při psaní.

PROPISKA LEGES

PROPISKA BERLINGO SL-400

Jako druhou propisku k srovnání zde mám připravenou propisku Berlingo SL-400. Tuto propisku jsem sehnal v jednom malém papírnictví ve Kbelích, ale jistě bude k sehnání i na více místech. Cena této propisky je rovněž velmi přizpůsobena studentskému životu bez peněz. Pohybuje se kolem devíti korun, tudíž si člověk nemusí příliš vyčítat, když jí půjčí nějakému svému spolužákovi a tím s ní naváže poslední fyzický kontakt. Co musím na propisce ocenit je styl, jakým se zasouvá náplň propisky zpět do jejího těla. U této propisky je totiž vytvořený velmi jednoduchý mechanismus na boku těla pod klipsnou, která zajišťuje propisku proti pádu z lemu oblečení a tu v případě potřeby uschovat náplň jemně přimáčknete k tělu propisky. Další plus je opět výdrž náplně, která je ale vykoupena stejnými mínusy, jako propiska předchozí. Tím se však nenechte zmást, protože je na ní díky připlaceným devíti korunám znát posun v detailech, který posune propisku nejlevnější kategorie zase o level výš. Mezi tyto detaily patří například práce na úchopu propisky. Oproti minulé propisce již má pogumování na místě úchopu propisky proti vyklouznutí. Pro shrnutí, tato propiska je ideální pro obětavé studenty, co se v nouzi neštítí zastat svých přátel a propůjčit jim propisku i s vědomím, že jí již pravděpodobně nezískají zpět, nebo pro studenty kteří mají omezený rozpočet, ale pořád si chtějí dopřát trochu od luxusu, nebo nevšedního designu a nehledí tolik na praktickou stránku.

PROPISKA COLGATE

Před přesunutím se od propisek k perům bych rád v rychlosti představil veřejnosti jednu naprostou raritu, kterou se mi před pár lety podařilo získat a doteď jí ve svém vlastnictví střežím jako oko v hlavě. Propiska byla vytvořena společností Colgate, jako reklamní zboží. Speciální na této propisce je způsob, jakým lze náplň vystrčit z těla propisky a následně jej vrátit. Na vrchu robustního a dobře tvarovaného těla je totiž mechanismus připomínající joystick, který když zatlačíte na jakoukoli stranu, tak způsobí otevření, či uzavření propisky. Propiska má dokonce na reklamní produkt i skvělé vlastnosti při psaní. Propiska vytváří středně širokou stopu černého inkoustu. Hrot propisky je skvěle vyvážen v poměru spotřeby inkoustu ku plynulému pohybu po papíru díky malé vrstvě inkoustu. Jediné, co můžu této propisce, vytknout je náplň. Kvůli specifickému mechanismu se nedostalo náplni dostatek prostoru k vytažení náplně do výšky, tudíž musela být náplň snížena a rozšířena. Tím pádem je dost možná nemožné na takovou propisku opatřit náhradní náplň a když vám náplň dojde, tak vám nezbývá nic jiného než jí bezmilostně vyhodit, čehož je u tak speciální propisky, jako je tato, veliká škoda.

PROPISKA PILOT FRIXTION BALL CLICKER 0,5

Tímto se již definitivně přesouváme k části hodnocení per.

Prvním perem, které jsem si připravilje modré Pilot frixtion ball clicker 05.Toto pero je specifické hned v několika ohledech. První rozdíl je od ostatních per naprosto zřetelný hned na první pohled. Pero díky němu také velmi snadno neznalci zaměňováno za propisku. A to totiž, že toto pero nemá víčko, ale stejně jako propisky díky malé pružince u hrotu náplň zajíždí a vyjíždí z těla pera. Další matoucí faktor na tomto peru je způsob, jakým jej “otevřeme“. Na boku bera se totiž nachází opět klipsna na uchycení pera k lemu libovolného kusu oblečení, ale tentokrát se klipsna musí zatlačit dolů po směrem k hrotu propisky. A asi poslední zajímavost, či kuriozita na tomto peru je malá gumová špička, díky které je inkoust speciálně navržený pro firmu pilot gumovatelný. Touto vlastností oplývají všechna pera značky Pilot, ale toto mi ze všech ostatních přijde nejzajímavější. Tyto vlastnosti se však samozřejmě projeví na ceně, kterou by průměrný student bez pravidelného přijmu peněz mohl považovat takzvaně za přímo nekřesťanskou. Samotné pero vás totiž vyjde na přibližně 150 korun, což je v přepočtu skoro 17 propisek Berlingo. A to není vše. Pero píše skvěle, hrot náplně produkuje širokou stopu, která vypadá na klasickém papíře skvěle, ale spotřebuje velké množství náplně, které kvůli gumovatelnému inkoustu nejsou vůbec levná záležitost. Ten vypadá na klasickém sešitě perfektně, krásná široká, čistě modrá linie se na papíře přímo blízká, nikoli však protože by to byla lesklá barva, nýbrž proto, že schne oproti klasickým propiskám velmi dlouho a pak lze snadno rozmáznout. Kvůli tomu také pero nepíše tak dobře na jiné lesklé materiály, jestli jste si mysleli, že budete do lesklého časopisu vámi nenáviděnému politikovi přikreslovat knírek, tak toto pero není nic pro vás. Když však tyto mínusy jste ochotni akceptovat, tak vám má pero Pilot rozhodně co nabídnout. Funkce gumování je jednoduše skvělá, když ve stresu píšete gramatické chyby, protože je můžete snadno během vteřiny opravit, aniž byste museli vyhledat

zmizík, či bělítko. Díky vysoké ceně je poměrně robustní tělo pera vybaveno kvalitní gumou proti vyklouznutí z ruky. Na závěr k tomuto peru bych řekl, že je vytvořeno pro lidi, kteří zmatkují ve stresu a potrpí si na úhledné zápisky bez škrtanců. Trochu si za tento luxus připlatí, ale to už k tomu asi patří.

Poslední pero, které jsem se rozhodl otestovat je v cenové kategorii někde mezi perem Pilot a propiskou Berlingo. Sehnal jsem ho v malém papírnictví nedaleko metra I.P. Pavlova za podle mě férových 85 korun. Je to klasické bombičkové pero značky Maped. Je to poměrně rozšířený model, po bližším dohledání je k sehnání i například v knihkupectví Luxor za 82 korun. Velkou výhodou tohoto pera jsou právě bombičky. Pero samo o sobě totiž není zrovna nejlevnější, což by normálního studenta mohlo na první pohled rychle odradit, ale když se na ekonomickou stránku věci podíváme blíže, tak pro člověka, co neztrácí své věci velmi často, je to vlastně dobrá investice. Balíček 5 bombiček do tohoto pera vás totiž vyjde na krásných 9 korun což je cena za propisku Berlingo. Cena však není jedinou výhodou tohoto pera. Díky počáteční investici 85 korun totiž získáte skvělý úchop tvarovaný přesně na tři prsty, robustní plastové tělo s kvalitním víčkem a skvělý pocit mírného vzpomínání na první/ druhou třídu, díky klasickému zobáčku místo kuličky u na hrotu pera. To však přináší i jisté nevýhody. S perem se kvůli tomu nedá operovat ze všech stran a úhlů, a musíte si dávat pozor na přítlak a sklon pera. Stejně tak pero neklouže tak jemně jako kuličkové. Takže na závěr bych k tomuto peru řekl, že je určeno pro lidi, kteří si dokážou udržet své pomůcky delší dobu pohromadě a využijí jej jako investici.

Závěr tohoto porovnání nechám na vašem vkusu a potřebě. Návrhy na další recenze můžete řvát kdykoli během příštího měsíce na chodbě a jistě jeden z návrhů vyslyším.

Dalibor Svoboda

DESKOVÉ HRY

KARAK

Karak je fantasy, dobrodružná hra o prozkoumávání podzemí, bojování s nestvůrami a hledání pokladů, která je založená primárně na náhodě ale s prvky strategie.

Cílem Karaku je posbírat co nejvíc pokladů předtím, než kdokoliv porazí draka, jelikož za každý poklad je 1 bod a za poražení draka je poklad v ceně 1,5 bodu.

Hra začne vybráním jedné z šesti postav: čaroděje, černokněžníka, válečníka, lupičku, vědmu nebo šermíře. Postavu postavíte na hrací desku a začne hráč, který měl nejvyšší součet čísel na kostkách.

Při hře pohybujete postavou po políčkách a procházíte a objevujete chodby a místnosti labyrintu. V místnostech můžete najít poklady, ale k jejich otevření potřebujete klíče a můžete v nich najít nestvůry, jejich dohromady 8 druhů včetně draka. Za zabití nestvůry můžete dostat zbraně, kouzla, klíče a z draka poklad s rubínem který se počítá za 1,5 bodu.

Když prozkoumáváte podzemí, máte šanci narazit na 3 rozdílná políčka: Chodby = které nic moc nedělají, Místnosti = ve kterých můžete najít monstra a poklady, Portály = mezi kterými se můžete teleportovat a Léčivé fontány = které vám vyléčí životy.

Aby byl Karak zajímavější, tak má každá postava 2 schopnosti, například čaroděj dokáže procházet zdi, černokněžník prohazovat lokace s ostatními a šermíř prostě hází kostkami lépe. Tyhle schopnosti ale také můžete krátkodobě zamezit jejich používání tím, že své nepřátele proklejete, prokletí můžete použít zabitím Mumie (jedna z monster). Prokletí se můžete zbavit tím, že se dostanete na políčko léčivé fontány nebo je proklet někdo jiný.

Karak si užijí hlavně hráči méně náročných her, kteří nechtějí strávit několik hodin studováním pravidel a samotnou hrou. Trvá většinou méně než hodinu a stojí kolem 700,- Kč. Karak má také dvě rozšíření: Karak Regent, Karak – Sidhar, Kirima a Elspeth. A existuje ještě hra: Karak: Goblin což je karetní hra.

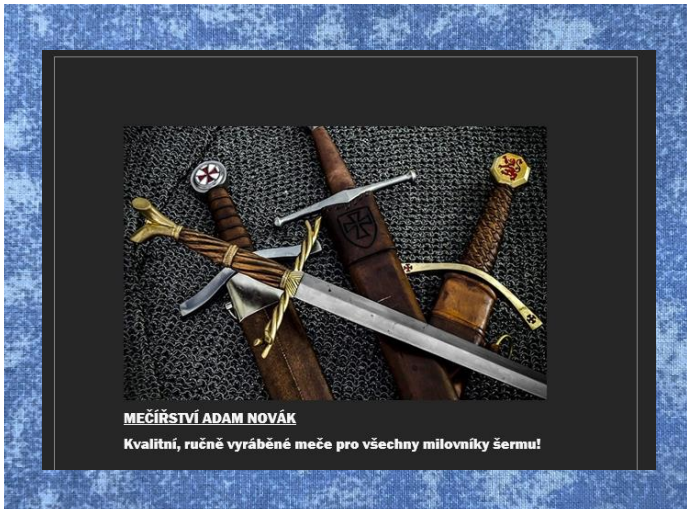

PLUSY

+ Pravidla hry jsou jednoduchá
+ Má hezkou grafiku
+ Inventáře postav jsou šikovně zpracované.
+ Jde hrát až od 2 do 5 hráčů.

MÍNUSY

- Hra se po několika zahrání stane docela repetitivní.
- Hra spoléhá až moc na náhodu.
- Některé postavy jsou slabší než jiné.
- Málo druhů kouzel.

Hodnocení 6,5/10

David Juhaňák

Hledáte Fantasy, Sci-fi, dětskou literaturu nebo medicínskou literaturu?

Vše najdete na https://www.tridistri.cz/

HERNÍ TRILOGIE

Další trilogie, o které bych chtěl psát, je taktéž z polské produkce. Jedná se surrealisticky-horrorové adventure hry. Téměř všechny díly využívají tzv. paralaxní překrývání což je postavení 2D textur za sebou či před sebe tak, aby prostorově působily jako 3D. S výjimkou posledního třetího dílu, kde je zhruba z ¼ zakomponovaná 3D grafika. A protože se každý z nich ovládá snadno, vesměs jen kombinací kláves šipek a enteru, tak je zde hlavním tahounem především příběh, který se pokusím shrnout i se spoilery.

PŘEDEM MUSÍM VAROVAT TY Z VÁS, KTEŘÍ ŠPATNĚ SNÁŠÍ HOROROVOU TÉMATIKU A VŠECHNU KONTROVERZI S NÍ SPOJENOU VČETNĚ POJMU NÁSILÍ, SEBEVRAŽEDNÉHO CHOVÁNÍ APOD. AŤ TENTO ČLÁNEK MOŽNÁ RADĚJI PŘESKOČÍ NEBO S TÍM PŘI ČTENÍ POČÍTAJÍ. OSTATNĚ TYHLE VĚCI AŤ UŽ K HOROROVÝM VIDEOHRÁM NEBO TŘEBA I FILMŮM A KNIHÁM, A TUDÍŽ ZÁBAVNÍMU PRŮMYSLU PO CELÉM SVĚTĚ NEODMYSLITELNĚ PATŘÍ. A SVÝM PODÁNÍM MOHOU TAKÉ PŮSOBIT EDUKATIVNĚ JAKO VAROVÁNÍ.

Na začátku bych chtěl zmínit jednu postavu. Může být nazývána Bohem, Smrtí, Ďáblem, přítelem či zloduchem. Všechny tyto jména jsou pravdivá a zároveň nesprávná. Protože tahle „osoba“ je lhář a podvodník. Nazývat ji Královnou Červů je celkem příhodné, když je to to, jak si přeje být prezentována. Říká se „Nikdy nesmlouvej s ďáblem.“, ale co když nemáte na výběr? Nicméně uznat, že něco není vaše chyba, a přesto vaše zodpovědnost, může být silným uvědoměním. Všechny díly trilogie tedy závisí na vašich volbách, které v průběhu hraní učiníte a každý z nich má několik různých konců.

PRVNÍ HRA (THE CAT LADY) sleduje osudy ženy jménem Susan Ashworthová, která žije v bytě adresou: 12 Helen Road, Londýn. Když byla Susan ještě mladá, její život byl poněkud jiný od toho, který vidíme, když se s ní setkáváme na začátku hry. Byla vdaná, měla dítě a nosívala červené šaty. O podrobnostech jejího dřívějšího života rozhodujete vy (hráč), ale ve skutečnosti nemají žádný vliv na celkový design příběhu. Takže retrospektivně začneme jednou velmi zásadní nocí v jejím životě. Tehdy Susan obdrží telefonát od obdivovatele, který jí posílá každý pátek květiny, když ví, že její manžel je tou dobou v práci. Vidíme zde, že Susan je ve vyčerpávajícím manželství bez lásky s mužem jménem Eric. Ochotně tak přijme každý svazek květin i telefonát. Jak se chová v průběhu těchto událostí je čistě na hráči. Ale je to rituál, který pro ni trvá už nějakou dobu a nelze ho ignorovat. Když pak manžel přijde domů, dostáváme větší náhled do tohoto milostného trojúhelníku. Je to jen další páteční noc. Další kytice. Další telefonát od tajného obdivovatele. Susan dává květiny na komodu do pokoje svojí dcery Zoe a jde přivítat manžela. Eric je řidič taxíku. A tento večer se ocitl v blízkosti teroristického útoku. Výbuchu bomby v autě, který mimo jiné poškodil i jeho taxík a narušil mu tak budoucí peněžní příjem z profese. Když se vrací domů ten večer, je k Susan naprosto hrubý. Snažil se jí dovolat, poté co bylo jeho auto poškozeno, ale ona to nebrala. Teroristický útok ho dost vyděsil, ale ona ani nevěděla, že se to stalo. V bytě je také nepořádek, ale ona se rozhodla věnovat se Zoe místo aby uklidila. Přijde hladový a chce večeři, ale ona krmila Zoe místo toho, aby večeři připravila. Jeho slovy chtěl Eric pozornost také, ale ona je příliš zaneprázdněná věnování se dítěti. Musel otročit v práci, zatímco ona si lenoší doma. Samozřejmě tak začne velká hádka. Hráč může předpokládat, že očividně jedna z mnoha. Ale zatímco se pár hádá, malá Zoe se pomalu dusí ve své kolébce. Má vzácnou alergickou reakci na květiny, které tam tuhle noc Susan položila. V kombinaci s otevřeným oknem a průvanem to zapříčiní její smrt. O pár dní později Eric zmizí někde v lese. Zanedlouho potom je nalezen mrtvý s příčinou smrti otrava alkoholem. Susan se tak nyní stává také vdovou. Úplně sama.

Načež v současnosti, mnoho let po tom, se píše rok 2012. Susan nyní už jako starší žena stále ještě nepřekonala toto trauma a trpí silnými depresemi. Už roky není zapojena do světa, ve smyslu běžného každodenního života. Skrytá přede všemi ve svém bytě pouze se svými kočkami a vzpomínkami. Představuje se nám poté, co spáchala sebevraždu spolykáním spousty prášků na spaní.

Následně se ocitá na jakémsi místě mezi životem a smrtí, kde potkává právě ji. Královnu Červů, jak si sama říká. Tato nadpřirozená bytost se liší člověk od člověka, ale vizuálně působí stejně. Jako vetchá leč svým způsobem charismatická stařena, která působí na zranitelné jedince tak, aby se jí podřídili. Královna činí Susan nabídku. Vrátí jí její život a štěstí výměnou za to, že sprovodí ze světa pětici tzv. Parazitů. Jedinců, kteří představují lidstvo v jeho nejhorší podobě. Je těžké nefandit Susan poté, co je jí Královnou udělen dar nesmrtelnosti a s tím si vypěstuje svůj "bez slitování" postoj. Nicméně s každou situací, do které je vlivem událostí vtažena, se takto její osobnost mění a ona sama se stává jakýmsi nástrojem pomsty za násilí, které je vlastně pácháno na ní. Hráč se tedy ptá: Tohle má být její ozdravný proces? Parazité jsou jí předkládáni v extrémních zkouškách, které často zahrnují mučení. Tohle je proces, který pro ni vybrala Královna. Ale Susan není tak bezmocná, jak si o sobě myslí. Může se rozhodnout, jestli zůstane obětí okolností. To je mezi ní a hráčem. A taky Mitzi. Kamarádkou, která ji vlastně zachránila tím, že se jí vloupala do bytu a zavolala sanitku. Sympatická a milá dívka, která si nese své vlastní trauma a bolest. Mitzi trpí rakovinou. Když se s ní setkáváme, zbývá jí sotva několik měsíců života. Když byla Mitzi původně diagnostikována, dohnalo to jejího přítele Jacka až ke ztrátě příčetnosti. Znali se už od dětství a pro Jacka tak byla ztráta Mitzi něco nemyslitelného. Začal komunikovat s online fóry o depresi a smrti. Tam se pak setkal s uživatelem Oko Adamovo. Obhájce sebevražd ostatních, kteří trpí, když je pro ně život příliš náročný. Oko Adamovo Jacka následně přesvědčí připravit plán, aby spolu s Mitzi mohli oba zemřít spolu šťastní. Ale Mitzi tohle nechce a neví o tomto spojení s Okem Adama. Chce, aby Jack dál žil a bojoval. On je ale neodbytný. Připraví sebevraždu a prosí ji, aby se k němu připojila. Udá jí místo a termín kde a kdy ho najít. Když se Mitzi na místo dostane, už je pro Jacka příliš pozdě. Je sama. Zjistí spojení s Okem Adama a slíbí si vykonat pomstu, než přijde její čas. Stopy ji zavedou až do domu, kde má Susan svůj byt. Mitzi se tedy objevuje na prahu Susaniných dveří a ptá se na pokoj k pronájmu. Nějaký čas žijí spolu a Mitzi jí vypráví o své situaci s tím, že svůj záměr pomsty tají. Když pak dosáhneme toho bodu, odhaluje se Oko Adamovo jako finální z Parazitů a do hry vstupují důsledky rozhodnutí, které hráč se Susan učiní. Můžou být zachráněny životy, pokud se hráč rozhodne moudře. Pokud dostane šanci, může se taky Susan projevit jako pomstychtivá. Ale je na hráči určit, zda to bude její osud, nebo jestli bude utrpení a žal její budoucností. Je Královna Červů váš spojenec nebo jste rebel?

Další hrou trilogie je DOWNFALL REDUX vycházející z původního Downfall 2009 avšak scénářem, a hlavně graficky vylepšený a upravený tak, aby zapadal do trilogie. Byl vydán v roce 2016, nicméně jeho děj se odehrává paralelně s The Cat Lady. Je to příběh mentálně zlomeného muže hledajícího vykoupení jménem Joe Davis a jeho manželky Ivy. Tito dva se setkali už jako děti, v osudný den zahrnující Joeova mladšího bratra a bednu ručních granátů. Ale už od samého začátku si hráč může

POSTAVY HERNÍ SÉRIE

všimnout, že něco s Ivy není v pořádku. Jako malá holka sedí mimo jídelnu sama a čeká až přijde její matka. Její matka večeří, Ivy ne. Ivy je na dietě. Nechce jíst. S její matkou se tady nesetkáváme, ale hráč může předpokládat, že dochází nejmíň k zanedbávání ne-li něčemu jinému. Následky toho si následně Ivy nese celý svůj život.

Když se Joe a Ivy setkávají znovu už jako dospělí, stávají se párem, a nakonec se vezmou. Joe nemá na to pomoct Ivy s jejím duševním zdravím, přesto jsou zde pokusy a trvá na tom. Místo aby uznal, že je v jeho ženě hluboký problém a našel pro ni pomoc, chová se, jako by byl jejím opatrovníkem a řešitelem problémů. Jako by k nápravě stačil rozhovor. Ivy po delší dobu hladoví a následně je zase v cyklu přejídání. Řekne o tom Joeovi, není to tajemství. Jeho odpověď je, že ji odrazuje od tohoto chování a chválí ji, když jí. Ale v průběhu let se jejich manželství začne rozpadat. Ivyno vnímání sebe sama je v troskách a v depresi je téměř oddělena od běžné reality života. Joe rozhodne, že si spolu potřebují vzít dovolenou. Odjet do hotelu kdesi uprostřed ničeho, kde mohou spolu pracovat na jejím problému a zachránit své skalní manželství. A tak za deštivé noci přijíždějí do hotelu Quiet Haven.

Ivy záhy po ubytování zmizí a brzy se vyjasní, že aby se s ní Joe zase shledal, musí najít a zabít čtyři různé verze tzv. vzpomínek někoho jménem Sophie. Bytosti, která reflektuje Ivynu nejistotu a problémy s duševním zdravím. I přes podivné okolnosti tak Joe odmítá vzdát své pátrání. První vzpomínka Sophie, se kterou se Joe setkává, je drobná dívčí verze, která ho prosí, aby ji zabil milosrdným a pokojným způsobem. Joe nakonec souhlasí, ale s každou další verzí Sophie se jeho metody zabíjení stávají více destruktivními a s každou další je pro něj vždy o něco snazší tak učinit. Stává se stále více sadistickým. V průběhu pátrání potkává Agnes. Pohodovou a důvtipnou ženu s dobrodružnou povahou, která se k němu připojuje v jeho hledání Ivy. Po celou dobu je mu podporou, ale s odporem k destrukci a činům, které páchá. Zakrývá si oči a odvrací pohled s otázkou, jestli jsou věci takhle opravdu nutné a nasazuje morální káravý tón, když mluví Joe nevhodně. Agnes je totiž pátá verze Sophie. A všechny jsou vlastně části Ivyiny osobnosti. Agnes představuje její štěstí, tu vtipnou veselou nevěstu, kterou si Joe pamatuje. Když je pak konfrontována Královnou Červů, tak odmítá její cynismus ve všech směrech a taky odmítá být předmětem jejích her. Čtyři zbylé verze Sophie jsou Ivyiny deziluze. Sebenenávist, sebevražedné sklony, izolace a její deprese. V tento moment děje se věci začínají rozjasňovat.

Joe a Ivy totiž ve skutečnosti nikdy neopustili svůj byt. Ba co víc, Joe a Ivy jsou vlastně sousedy Susan Ashworthové, Cat Lady. Všechny události Downfall se tedy odehrávají v domě na 12 Helen Road, Londýn. Když tedy Joe zabíjí všechny Sophie, zabíjí svým způsobem části svojí manželky Ivy. Věří, že to dělá, aby ji zachránil. Vysvobodil ji z její sebedestruktivní povahy, ale je to on, kdo ji svým jednáním pomalu ničí. Myslí si, že pomáhá, ale dělá pravý opak. Nakonec zabíjí i Agnes, to dobré a šťastné ze svojí ženy. Podle něj je to oběť, kterou musí Agnes přinést, aby pomohl Ivy, ale Agnes není skutečná. Reprezentuje něco v Ivy. Joe tedy ke konci selhává. Ivy už je vlastně dávno mrtvá. Možná právě tohle u Joea spustí tento psychotický twist z reality do zkroucené noční můry. Celá hra se tak vlastně vyjma konce po tomto uvědomění, odehrává retrospektivně. Ba co víc, odehrává se čistě v jeho mysli. Joe je nucen to uznat po dokončení úkolů, vlastně sobě daných. V nastalém sebeklamu a šílenství se pokouší obětovat znovuobjevenou Agnes, aby oživil Ivy. Ale opět selhává. A v tu chvíli na scénu nastupuje Susan. Prochází bytem Joea a Ivy poté, co slyší rozruch uprostřed noci. Dveře jsou doširoka otevřené. Je to koneckonců neohrožená Cat Lady a tyhle věci jsou její specialita. Uvnitř nachází talíře shnilého jídla, rozházený nábytek, díry v podlaze dolů do nižšího patra, desítky figurín a nástroje k mučení, načež sarkasticky podotkne: „Někdo křičí, bezva.“ Joe je tedy jejím šestým Parazitem. Královna Červů osobně se ukáže Joeovi a vysmívá se mu ve světle těchto událostí, zatímco on, to odmítá uznat. Susan se vyzbrojuje a konfrontuje Joea. Nemilosrdně ho zasahuje zbraní a poté nachází Ivyino tělo ohořelé od vystavení vysokému elektrickému napětí z Joeových pokusů o její oživení. Což je opět jen jeden z možných konců. O tom rozhodují hráčovi volby v průběhu hry.

Nyní se dostáváme k finále trilogie a hře LORELAI z roku 2019. Setkáváme se zde s dospívající dívkou toho jména. Když byla ještě malé dítě, ztratila Lorelai svého otce vlivem rakoviny. Tahle událost jí zlomila srdce. Dívka udělala vše, co může, aby posbírala zbytky svého života dohromady, ale její

matka Miranda ne. Znovu se vdala za muže jménem John. Alkoholika a hrubiána který je citově i fyzicky násilný vůči ní i její dceři. Lorelai žije v těchto špatných podmínkách a jediným zábleskem naděje je pro ni její mladší sestra Bethany a začátek nového zaměstnání. Jako novorozeně však Bethany přivádí do domu ještě více napětí svojí přirozenou potřebou pozornosti. Lorelai svoji mladší sestru miluje a sní od dni, kdy ji sebou vezme pryč z tohoto domu k lepšímu životu, daleko od tohoto trápení. Získává práci v domově pro seniory a vzdává se svých vztahů s přáteli a vrstevníky. Přijímá těžkou a izolovanou cestu při pokusu vytvořit lepší cestu vpřed pro sebe i malou Bethany. Ale její svět se hroutí během jednoho dne po onom nástupu do nové práce. Jedna ze seniorů jí řekne, že tu noc zemře, nad čím Lorelai jen mávne rukou. Ale tu noc doma, se všechno pokazí.

Nevlastní otec se vrací domů pozdě a opilý a vzniká další z velkých hádek s Mirandou. Navíc se Miranda pohádá i s Lorelai, která ji konfrontuje ohledně zanedbávání Bethany. Později té noci, Lorelai zjistí, že se její matka zamkla v koupelně a neodpovídá. Zatímco nevlastní otec usne na gauči, Lorelai se potichu proplíží ven k bytu svého souseda Zacka a prosí ho o pomoc. Zack je dobrosrdečný mladík, který chová k Lorelai náklonnost. Rád jí vyhoví a když se pak s jeho pomocí nakonec dostanou do koupelny, nachází Mirandu viset oběšenou na sprchovém potrubí. V ten moment vstoupí do koupelny John a zesměšňuje zesnulou Mirandu. Dokonce ani po smrti ji nedává pokoj. Přijde mu to legrační. Lorelai se vlivem toho pochopitelně rozzuří, křičí a doráží na něj. Celá situace nakonec končí i vraždou Lorelai rukou Johna a Zackem zbitým a sraženým na podlaze.

A stejně jako Susan před ní, se i Lorelai dostává do posmrtného života a potkáváme tady známou tvář. Reprezentaci a podněcovatele všeho, co přináší individuální muka. Královnu Červů. Královna Lorelai informuje o nebezpečí, v jakém se nyní Bethany a Zack nachází. John se je nepochybně pokusí zabít. Avšak Královna ji nemůže vrátit zpět k životu, aby je zachránila. V její říši plyne čas jinak. Lorelai se dostane do pasti její hry, kdy se při každém pokusu je zachránit vrací zpět s neúspěchem. S každým dalším marným pokusem je tak na Lorelai vyvíjen tlak, aby se vzdala rozmarům Královny a sloužila jí. Ale co se děje tady, je jiné. Zatímco Joe odmítal připustit si své činy a tím pádem sloužit Královně a Susan jí vyhověla jen, aby se vlastně ke konci vzbouřila, Lorelai je vzdorná od začátku, což odhalí tuhle podivnou slabinu Královny. Ona totiž lidi potřebuje, aby jí sloužili. Nemůže sama zabíjet. Nemůže jedince ovlivňovat mimo svou říši. Potřebuje Lorelai, aby to udělala pro ni. Lorelai se tak může vracet po smrti k životu znovu a znovu, a může si vybrat, jestli se podřídí nebo bude ignorovat vůli Královny. Dokonce i v situacích, kde se zdá že nemá na výběr, si tvoří svoji vlastní cestu. Nehledě na to, jak moc se na ni Královna rozzuří, nemůže dívce vlastně jakkoliv ublížit. Lorelai se v její říši setkává s mladíkem který si nechává říkat Jimmy, Cestovatel. Ten se do říše Královny dostává ve svých snech, ve kterých takhle cestuje mezi světy. Jimmy se Královny bojí a chce ji zničit. Lorelai může učinit vlastní volbu. A s každým traumatem a bolestnou událostí, si hráč všímá, že se Lorelai zoceluje a získává větší smysl. Dalo by se říct, že takhle postava dospívá. Je to kvůli silnému duchu a neochotě vzdát se i po všem, co jí bylo provedeno. Královna nad ní tak ztrácí jakoukoliv moc. Dívka nakonec poráží ji i nevlastního otce a zachraňuje jak Bethany, tak Zacka a spolu s nimi pak začíná nový život.

Jan Kubal

https://miro.medium.com/max/750/1*k1O6LT7kx7d5SOsW5KpV-Q.jpeg
https://i.pinimg.com/200x150/1c/a8/c0/1ca8c0d1e58eda690d1651d7132cd137.jpg

RECENZE KNIHOVNY

KNIHOVNA MĚSTA MLADÁ BOLESLAV

EXTERIÉR KNIHOVNY

V této knihovně jsem byla v prosinci na praxi a moc se mi tam líbilo. V současné době jsem zde jako registrovaný čtenář a využívám knihovnické služby a výhody.

Knihy se zde půjčují na šest týdnů. Přihlášený čtenář má možnost vyhledávat, vypůjčené knihy si může rezervovat i uložit do své virtuální schránky. Náhodný zájemce může knihy prohlížet, ale nemůže si je zarezervovat. Výpůjční doba knihovny je ve všech dnech dostatečně dlouhá, většinou od 8:00-18:00, proto mají všichni možnost se do knihovny dostat i po škole nebo po práci. Je také možnost do knihovny zajít v sobotu, kdy má knihovna otevřeno od 9:00-13:00. Trochu se liší výpůjční doba dětského oddělení od oddělení pro dospělé čtenáře.

Knihovna je veliká. Má několik pater a velkou recepci. Je rozdělena na oddělení pro děti, které je v přízemí a oddělení pro dospělé čtenáře, které je v prvním patře. Ve vestibulu je čítárna denního tisku (Boleslavský deník, Mladá fronta atd.), dále šatna s obsluhou, občerstvení a regál „Vezmi knihu-přines knihu“. Tento regál se mi moc líbí, protože dává knížkám další šanci. V tomto regálu jsou knihy k rozebrání, možnost si knihu vzít a odložit tam nějakou svoji přečtenou knihu. Knihovna má také depozitář, který je úplně nahoře. Jsou v něm starší knihy, které si moc lidé nepůjčují, a knihy na odpis. V knihovně je možná rezervace knih po telefonické, popřípadě písemné domluvě formou e-mailu. V knihovně je také čítárna, kde se každý může s knihou posadit a v klidu si ji prolistovat nebo si i kousek knihy přečíst.

Ve vestibulu i v obou oddělení knihovny je možnost připojení k internetu, dále je možné si na kopírce cokoli vytisknout. Navíc knihovna má ještě jednu pobočku v Severním Městě.

Knihovna se každoročně zapojuje do celostátní akce s názvem Týden knihoven, která probíhá vždy v prvním říjnovém týdnu. Vyhlašuje ji SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků). Cílem této akce je propagace čtení, čtenářství, knih a knihoven, a hlavně připomenutí významu čtení pro život a rozvoj člověka. Tématem tohoto roku Týdne knihoven je udržitelnost.

Celkově hodnotím knihovnu velice kladně a vřele ji doporučuji.

Eliška Bišická

RUČNÍ PRÁCE

PLETENÍ

V tomto čísle bych ráda představila další ruční práci. Možná máte doma nějaký kousavý upletený svetr nebo ponožky od vaší babičky a pravděpodobně tyto kousky vytáhnete výjimečně jednou do roka. I tato technika se však za ta léta posunula a nejenom, že vlna, ze které se dnes plete, je mnohem příjemnější, ale kousky jsou také mnohem krásnější a mnohdy i jednodušší na výrobu.

Používá se například velmi silná vlna od značky *We are knniters* nebo *Wool and the gang*, která je navíc teplá a velmi příjemná na dotek. A vzhledem k aktuálnímu dění ve světě, kdy jsou důležitá témata globálního oteplování a netýrání zvířat, spousta značek pochází z osvědčených chovů, u kterých se nemusíme bát, že by vlna byla získávána nešetrně a nemorálně za účelem rychlého zisku. Za tyto značky si však musíme připlatit a výroba jednoho svetru může stát až několik tisíc.

Mladí lidé si rádi zaplatí za toto vyrobené oblečení, aby v rámci toho nepodporovali ekonomiku velkých obchodních řetězců s fast fashion oblečením, ale aby podpořili udržitelnou formu produktů malých podnikatelů. Na trh tak vstoupily velmi originální a krásné kousky.

Avšak i toho velké značky zneužili a začali tyto nápady kopírovat a následně je vyrábět a prodávat za daleko nižší cenu. Toto dělá například internetový čínský obchodní řetězec *Shein*. Je to nehorázné a pro malé podnikatele je to většinou bezvýchodná situace, protože nemají šanci soudní proces vyhrát. A tak se dobré myšlenky a snaha o změnu opět kvůli velkým firmám nedaří.

Naštěstí tyto řetězce nejsou podporovány v takovém měřítku jako tomu bylo před pár lety. A protože je pletení zábava, mnozí přistoupí k tomu, si kousek oblečení vyrobit sami a věnovat tomu úsilí a práci.

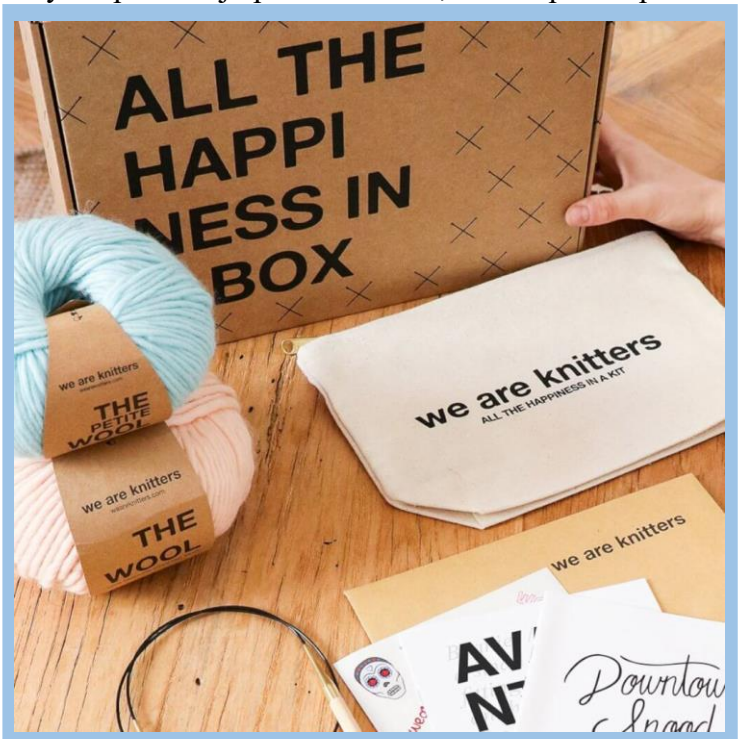

VLNA ZNAČKY WE ARE KNITTERS

Výroba vlastního kousku je lepší ve všech ohledech. Většinou vás vyjde levněji, kousek vydrží se správnou údržbou daleko déle, ušetříte planetu, a navíc budete mít dobrý pocit, že tohle vše jste udělali vlastníma rukama.

Naučit se této dovednosti není ani nijak zvlášť těžké. Chce to jen trpělivost, kdy při prvních pokusech nebudete pociťovat žádný pokrok. Stačí však trocha času a pak už vám to půjde samo. Stačí si zapnout libovolný YouTube návod, kterých je díky aktuálnímu trendu na internetu spoustu. Nebo si vzít k ruce babičku, která vám to ráda vysvětlí. Pak už i vy pocítíte uklidňující terapeutické účinky této ruční práce.

Eliška Vaňková.

https://www.weareknitters.com/
https://www.woolandthegang.com/
https://freebiemnl.com/shopping/fashion/fast-fashion-retailer-shein-steals-designs-from-small-businesses/
https://static.cdn.packhelp.com/wp-content/uploads/2019/10/06151325/we_are_knitters_3-2-1024x1024.jpg

IDEÁLNÍ VÁNOČNÍ STROMEK?

Existuje vůbec takový, který by nezatěžoval životní prostředí? A pokud ano, tak jaký?

Vánoce sice nedávno skončily, ale toto téma je v období každého adventu aktuální.

U všech variant stromků je zásadní faktor, zda se jedná o českou/regionální produkci či o zahraniční. Dovážené stromky ze Skandinávie za sebou z důvodu dlouhých převozů zanechávají velkou ekologickou stopu.

Nejlepší je koupě řezaného stromku s certifikátem FSC či stromek v květináči od prodejců, kteří zajistí následný odběr a jeho odborné vysazení. (Certifikace FSC je zaměřena na zajištění kvality lesního hospodářství a na kvalitu zpracovatelského řetězce dřeva a dřevěných výrobků).

Řezané stromky můžeme považovat za obnovitelnou surovinu, pokud jsou po splnění svého účelu dále využity. Například jako topivo ve výtopnách. Tento druh zatěžuje životní prostředí tedy v malé míře.

Mnoho lidí je toho názoru, že umělé stromky jsou šetrnější k přírodě. Ovšem, je to přesně naopak. Hlavním výrobním regionem je Čína, což samo o sobě není ekologické a člověk tak přispívá na ekonomiku jiného státu. Vyrábí se z PVC, který je z ropy. (Polyvinylchlorid, zkráceně PVC, patří k nejrozšířenějším plastům. Nalezl své uplatnění ve všech oborech lidské činnosti. Používá se ve stavebnictví, při výrobě nábytku, v obuvnickém průmyslu atd. A celý cyklus této PVC je doprovázen úniky toxických látek). Z toho vyplývá, že použité materiály často obsahují nebezpečné látky, například kadmium. Celý proces výroby i likvidace je velmi neekologický. Stromky se nedají recyklovat a kvůli jejich transportu jsou do ovzduší vypouštěny emise.

Již samotná výroba plastového stromku tvoří dvě třetiny jeho uhlíkové stopy, čtvrtinu představují průmyslové emise po výrobě. Například dvoumetrový umělý stromek tak vyprodukuje uhlíkovou stopu, která odpovídá čtyřiceti kilogramům emisí skleníkových plynů.

Například ve Velké Británii přírodní stromky po svátcích systematicky shromažďují a likvidují drcením. Drť následně využívají v parcích a zahradách, což je nejekologičtější způsob, jak tento stromek zlikvidovat.

Možnou ekologickou alternativou je například sestavený stromek z větví či špička dospělých stromů pokácených v lesní těžbě. Při kvalitním provedení první varianty není téměř patrné, že jde o imitaci stromku.

Když to shrnu, nejlepším rozhodnutím je živý stromek, a to v jakékoliv podobě, ovšem mělo by s ním být pak dobře naloženo. (V květináči, řezaný s certifikátem FSC či výše zmíněné ekologické varianty).

Doufám, že vám tento článek něco přinesl a přeji vám, abyste měli volbu příštího vánočního stromku lehčí.

ŽIVÉ STROMKY

Kateřina Brachtlová

http://www.envic.cz/faq/ostatni/2-je-ekologictejsi-umely-nebo-zivy-rezany-vanocni-stromecek-a-jsou-jeste-nejake-jine-varianty-setrne.htm
https://www.drevostavitel.cz/clanek/fsc-certifikat
https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/priroda/je-ekologictejsi-zivy-nebo-umely-vanocni-stromek_1812251340_miz

Recepty

Vážení čtenáři, vítám vás u zimního vydání receptů. V dnešním čísle si představíme 3 lokální zimní jídla a sladkost, podle mého názoru pro všechny, spjatou se zimou. Pro toto číslo jsem si vybrala mé oblíbené recepty na boršč, zeleninové hranolky s rybou a řepovou pomazánku. Dnešní specialitou nemůže být nic jiného než cukroví. Představím vám moje medové perníčky. Doufám, že nějaké recepty vyzkoušíte, budou vám chutnat a zahřejí vás.

Boršč

* 1 mrkev
* čtvrt celeru
* 1 petržel
* 2 řepy
* 1 cibule
* 250 gramů kysaného zelí
* olej
* 1,5 litru zeleninového vývaru
* zakysaná smetana
* koření (bobkový list, nové koření, mletá paprika, sůl, pepř, cukr a ocet)

Veškerou zeleninu si nakrájíme na malé kousky, snažíme se ať jsou zhruba o stejné velikosti. V hrnci na oleji orestujeme cibuli. Až bude zesklovatělá přidáme nakrájenou zeleninu a maličko orestujeme. Do orestované zeleniny dáme lžíci mleté papriky, kterou necháme zpěnit. Musíme myslet na to, že paprika hořkne, a tak ji zpěníme jen na chviličku. Poté přidáme zelí a zalijeme teplým zeleninovým vývarem. Následně do polévky vložíme koření: 2 bobkové listy, 5 kuliček nového koření, podle chuti poté sůl, pepř, ocet a cukr. Polévku vaříme, dokud není zelenina měkká, zhruba 20 minut. Z polévky vyndáme bobkový list a nové koření. Servírujeme do talíře a navrch dáme lžíci zakysané smetany.

Zeleninové hranolky s rybou

* 4 brambory
* 2 batáty
* 3 mrkve
* 3 petržele
* 2 řepy
* 3 cibule
* 5 stroužků česneku
* olej
* pstruh
* koření (sůl, pepř, koření na ryby, čili)

Zeleninu vybíráme podle dostupnosti a hlavně chuti, já si vybrala tuto. Nakrájíme ji podle naší představy, můžeme na kolečka, větší kostky nebo tlustší hranolky. Zelenina by měla být podobné velikosti. Naskládáme ji na plech, zalijeme olejem, osolíme a opepříme. Vložíme do trouby předehřáté na 200 °C, dokud zelenina nebude měkká, zhruba 35 minut. Než se nám udělají hranolky, připravíme si rybu. Já mám nejradši pstruhy. Jsou lokální, chutní a cenově velmi dostupní. Pokud však máte v oblibě jinou rybu, nebo třeba i maso, není problém připravit si právě vaší oblíbenou variantu.

Rybu očistíme. Zbavíme hlavy, ocasu, ploutví a kůže. Maso z ryby potřeme olejem a okořeníme solí, pepřem, kořením na ryby a pokud chceme, tak i čili. Maso promasírujeme a necháme odležet, než si rozehřejeme pánev na mírném ohni. Rybu vložíme až na rozehřátou pánev a pečeme 5 minut z obou stran. Ryby nepotřebují dlouhou tepelnou úpravu, aby nebyli suché. Pro větší šťavnatost se ryba poté vkládá na dalších 5 minut v troubě předehřáté na 50 °C, ale to je již navíc. Rybu a zeleninové hranolky servírujeme s dipem, kečupem, nebo tatarkou.

Pomazánka z červené řepy

* pečivo dle chuti
* 250 gramů řepy
* 50 gramů vlašských ořechů
* 2 stroužky česneku
* 5 lžic bílého jogurtu
* 2 lžíce majonézy
* sůl
* pepř

Nejdůležitější je výběr správného pečiva. Já vždy preferuji žitné pečivo, ale záleží na vaší chuti. Pomazánky jsou velmi jednoduché a levné záležitosti, proto jsou u nás také velmi oblíbené. Řepu uvaříme do měkka a nastrouháme, dle chuti na malé nebo velké kousky. Rozdrtíme vlašské ořechy, ať jsou také na malé kousky. Přidáme prolisovaný česnek, bílí jogurt a majonézu. Podle chuti dosolíme a opepříme a můžeme natírat na pečivo.

Medové perníčky

na těsto:

* 500 gramů hladké mouky
* 150 gramů moučkového cukru
* 125 gramů Hery
* 100 gramů medu
* 4 lžíce mléka
* 2 celá vejce
* 1 a půl lžičky jedlé sody
* 1 a půl lžičky perníkového koření

na potření:

* 1 celé vejce
* 1 bílek
* 8–10 lžic moučkového cukru
* 1 lžička citronové šťávy

Mouku prosejeme přes síto. Všechny suroviny smícháme dohromady a vypracujeme tak těsto. Toto těsto by mělo minimálně přes noc odpočívat v chladu, můžeme ho však nechat odležet klidně i několik dnů. Následně si těsto vyválíme na pomoučeném povrchu. Z vyváleného těsta vykrajujeme tvary a rovnou je rovnáme na plech. Troubu si předehřejeme na 180 °C. Perníčky pečeme 10 minut. Když vyndáme perníčky z trouby, ještě teplé je potřeme vejcem, které celé rozšleháme. Perníčky můžeme zdobit, až budou vystydlé. Polevu uděláme tak, že budeme mixérem rozšlehávat bílek a postupně přidávat moučkový cukr. Tento proces je náročný a bez mixéru zabere opravdu hodně času. Poleva musí být dost hustá a na závěr přidáme pár kapek citronové šťávy ať je hustota ideální.

Helena Dohnalová

HÁČKOVANÉ KNIŽNÍ POSTAVY
NA ZAKÁZKU

ideální dekorace
či plyšák na hraní

perfektní na fotky

100% ruční práce

šetrné k životnímu
prostředí

více informací na instagramu
@elis_vankova_

REDAKCE

ŠÉFREDAKTORKA
Helena Dohnalová

ZÁSTUPCI
Jaroslav Zetek
Matěj Komárek

KOREKTURA
Kateřina Brachtlová
Zuzana Veselá

GRAFIKA
Eliška Vaňková

REDAKTOŘI A REDAKTORKY
Jana Andrštová, Iyuliya Ayupova, Eliška Bišická, Kateřina Brachtlová, Kristýna Čelišová, Helena Dohnalová, David Juhaňák, Matěj Komárek, Jan Kubal, Sofie Anna Pravcová, Riana Řepová, Anežka Sieberová, Dalibor Svoboda, Eliška Vaňková, Zuzana Veselá, Jaroslav Zetek